XI. ROZWÓJ GOSPODARCZY MIASTA

XI.1 Planowanie przestrzenne

XI.1.1 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W grudniu 1999r. przedłużono ustawowo do dnia 31 grudnia 2001r ważność wszystkich obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przed końcem 1994r.

Tym samym w 2000r nadal głównym dokumentem planistycznym stanowiącym prawo lokalne był miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa zatwierdzony w listopadzie 1994r.

Przedłużenie ważności planu pozwoliło na przesunięcie terminu ukończenia prac nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, dokumentem, którego wykonanie jest obowiązkiem ustawowym a prace nad nim zostały zapoczątkowane uchwałą Rady Miasta Krakowa z 1996r.

W ramach dalszych prac nad studium w lipcu 2000r zorganizowano seminarium na "Koncepcję rozwoju przestrzennego Krakowa".

W seminarium wzięło udział 11 zaproszonych zespołów projektowych, z czego 3 zostały wybrane do kontynuacji prac nad koncepcją rozwoju przestrzennego Krakowa.

W 2000r. kontynuowano również prace nad planami miejscowymi. W grudniu Rada Miasta Krakowa uchwaliła zmianę (korektę) planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego obejmującą 17 obszarów.

W trakcie sporządzania, bądź procedowania znajdowały się plany wymienione w tabeli X.1.

Tabela XI.1

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania bądź procedowania

	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Stan zaawansowania na koniec 2000r
1	Bieńczyce-Plac Targowy	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez RMK
2	Płaszów-Rybitwy	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez RMK
3	Płaszów-Lipska	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez RMK
4	os. Przegorzały	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez ZMK
5	os. Tyniecka-Praska	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez ZMK

6	os. Kliny	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez ZMK
7	os. Swoszowice	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez ZMK
8	os Kurdwanów	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez ZMK.
9	os Zalesie	Projekt planu po rozpatrzeniu protestów i zarzutów przez ZMK. W 1997r. stwierdzono rozbieżność dotychczasowej procedury sporządzania planu od obowiązujących regulacji ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym.
10	os Bronowice Małe	Projekt planu przed wyłożeniem do publicznego wglądu (po częściowych uzgodnieniach ustawowych).
11	obszary zwolnione z rezerwy pod przebieg Trasy Zwierzynieckiej	Sporządzone:"Studium lokalizacyjno-techniczne Trasy Zwierzynieckie" oraz "Ocena oddziaływania na środowisko",
12	os Krzesławice	Opracowana koncepcja projektu planu.
13	Przylasek Rusiecki	Projekt planu - w trakcie wewnętrznego opiniowania, przygotowany do uzgodnień ustawowych.
14	obszar ograniczony ulicami: Dąbrowskiej, Medwieckiego, Bieńczycką, al.Jana Pawła II	Opracowana koncepcja projektu planu.
15	os Salwator	Opracowana koncepcja projektu planu.
16	Strzelnica na Woli Justowskiej	Zrealizowana I faza opracowania (inwentaryzacja, synteza uwarunkowań planu i aktualizacja map).
17	os. Chełm-Zakamycze	Realizowana I faza opracowania (inwentaryzacja, synteza uwarunkowań planu i aktualizacja map).
18	os. Kasztanowa na Woli Justowskiej	Realizowana I faza opracowania (inwentaryzacja, synteza uwarunkowań planu i aktualizacja map).
19	Piastowska-Focha na Zwierzyńcu	Kolejne przygotowanie przetargu na wyłonienie wykonawcy planu.
20	Barycz-Soboniowice	Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu.
21	"Ujście Wilgi"	Przygotowywane materiały do przetargu na wyłonienie wykonawcy planu. Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu.
22	Zmiana mpozp m. Krakowa - obszar Czyżyny-Pas Startowy	Przygotowywane materiały do przetargu na wyłonienie wykonawcy planu. Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania zmiany planu.
23	Rejon ul. Benedyktowicza	Przygotowywane materiały do przetargu na wyłonienie wykonawcy planu. Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu
24	Rejon ul.Wodociągowej	Przygotowywane materiały do przetargu na wyłonienie

		wykonawcy planu. Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu
25	Os Opatkowice-Wschód	Przygotowywane materiały do przetargu na wyłonienie wykonawcy planu. Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu
26	os Opatkowice-Zachód	Przygotowywane materiały do przetargu na wyłonienie wykonawcy planu. Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu
27	Krakowskie Centrum Komunikacyjnego	Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu Sporządzony plan koordynacyjny (przed uchwałą o przystąpieniu do sporządzania planu).
28	Obszar Koncentracji Usług Opatkowice-Sidzina	Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu
29	Obszar Koncentracji Usług Bronowice Wielkie Wschód	Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania planu
30	zmiana mpozp m. Krakowa dot. Trasy Nowopłaszowskiej na odcinku od ul. Wielickiej do granicy sporządzanego planu Płaszów-Lipska	Komunikat w prasie o przystąpieniu do sporządzania zmiany planu

źródło: Wydział Rozwoju Miasta UMK - Pracownia Urbanistyczna

XI.1.2 Ruch budowlany w mieście

Tabela XI.2

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane w latach 1997 - 2000

		Ilość wydanych decyzji			
		1997	1998	1999	2000
1	budynki jednorodzinne	879	872	683	614
2	budynki wielorodzinne	96	133	94	196
3	obiekty usług publicznych	99	76	32	95
4	obiekty usług komercyjnych	340	250	228	224
5	obiekty przemysłowe	69	33	19	45
6	garaże	207	171	99	151
7	parkingi	41	45	59	59
8	sieci uzbrojenia i przyłącza	402	367	355	627

10	Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia, itp.)	Brak danych	Brak danych	341	417
	Łącznie	2133	1947	1910	2428

źródło: Wydział Rozwoju Miasta UMK - Pracownia Urbanistyczna

Tabela XI.3

Decyzje o pozwoleniu na budowę wydane w latach 1997-2000

	Rodzaj inwestycji	Ilość wydanych decyzji			
		1997	1998	1999	2000
1	budynki jednorodzinne	622	502	598	429
2	budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	78	84	100	114
3	obiekty usług publicznych	50	48	7	40
4	obiekty usług komercyjnych	117	98	105	76
5	obiekty przemysłowe	19	55	7	15
6	garaże	103	99	65	56
7	parkingi	12	13	12	21
8	Sieci uzbrojenia i przyłącza	297	1294	2123	2365
11	Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia, wewnętrzne instalacje gazowe itp.)	Brak danych	Brak danych	487	936
	Łącznie	1298	2193	3504	4052

źródło: Wydział Rozwoju Miasta UMK - Pracownia Urbanistyczna

Tabela XI.4

Struktura zgłoszeń użytkowania i odbiorów obiektów w latach 1999 - 2000r.

L/p.	Rodzaj obiektu	ilość		Kubatura w tys. m^3	
		1999	2000	1999	2000
1	budynki jednorodzinne	256	375	195,6	292,2
2	budynki wielorodzinne	104	226	901,8	1.112,5
3	pozostałe	402	473	497,3	1.361,7
	Łącznie	762	1074	1.594,7	2.766,4

źródło: Wydział Rozwoju Miasta UMK - Pracownia Urbanistyczna

XI.2 Marketing Miasta

Działania promocyjne realizowane są w oparciu o sformułowaną w Strategii Rozwoju Miasta misję, mającą na celu:

"Umocnienie metropolitalnych funkcji Krakowa jako europejskiego ośrodka kultury, sztuki, nauki, turystyki, usług oraz nowoczesnego przemysłu i w oparciu o te atuty stworzenie warunków stałej poprawy jakości życia mieszkańców".

Działania w ramach Promocji Miasta obejmowały w 2000r.: organizację bądź współorganizację przedsięwzięć o charakterze promocyjnym, wykonanie i zakup materiałów promocyjnych, wpisy promocyjne oraz patronaty.

XI.2.1 Organizacja przedsięwzięć o charakterze promocyjnym

a. Organizacja imprez o charakterze promocyjnym:

- *Święto Miasta Krakowa* - obchodzone 5 czerwca dla upamiętnienia nadania aktu lokacyjnego w 1257 roku przez Bolesława Wstydliwego.

W 2000 roku świętowano uroczystości po raz trzeci, zorganizowano na Rynku Głównym: przemarsz i koncert Styryjskiej Ludowej Orkiestry Dętej "Musikkapelle Preding", Przegląd Hejnałów Miejskich, III Międzynarodowy Meeting w chodzie sportowym Roberta Korzeniowskiego - "Do Sydney przez Rynek marsz!",

- *8 września - Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa* - Impreza organizowana w ramach przynależności do Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC) dla popularyzacji idei ochrony zabytków oraz prezentacji osiągnięć konserwatorskich. W tym roku po raz pierwszy zaprezentowano w Barbakanie: wystawę pt.: "Konserwacja średniowiecznych fortyfikacji Krakowa", oraz umożliwiono turystom bezpłatne zwiedzanie Barbakanu.
- Zainicjowanie nieformalnego *Klubu Byłych Stolic* - w Krakowie odbyło się po raz pierwszy spotkanie prezydentów i burmistrzów byłych stolic Polski.
- Obchody *Święta Niepodległości 11 Listopada*.

a. Wystawy:

- Zorganizowano wystawę fotograficzną pt.: *Ratusze Polskie* w holu wystawienniczym Urzędu Miasta Krakowa.
- *Przegląd Plakatu Miejskiego Kraków 2000 r*., była to druga edycja imprezy organizowanej przez Związek Miast Polskich przy współpracy Referatu Promocji. Celem przeglądu było zaprezentowanie współczesnego plakatu artystycznego, najnowszych tendencji i osiągnięć w dziedzinie sztuki. Do udziału w przeglądzie zgłosiło się 38 miast polskich, które nadesłały ponad 300 plakatów. Prezentowano plakaty w dwóch kategoriach: plakaty promocyjne danego miasta oraz plakaty wydane z okazji imprez kulturalnych. Najlepsze prace zaprezentowano w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

a. Targi:

Targi Bożonarodzeniowe na Rynku Krakowskim wpisują się od kilku lat w świąteczny pejzaż miasta. Na rynku pojawiają się świąteczne dekoracje oraz szereg kramów z

bogactwem świątecznych ozdób i przysmaków. W czasie targów na scenie pod Ratuszem odbywają się liczne imprezy kulturalne.

XI.2.2 Współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze promocyjnym

a. Organizacja imprez o charakterze promocyjnym:

- *X Międzynarodowe Spotkania Muzycznych Orkiestr Wojskowych* - to kontynuacja kontaktów kulturalnych wojska polskiego z armiami innych państw oraz popularyzacja muzyki polskiej i wojskowej a także musztry paradnej orkiestr. W roku 2000 zorganizowano paradę ulicami miasta ze Wzgórza Wawelskiego na Rynek Główny, gdzie wystąpiły orkiestry zagraniczne. Na stadionie "Wawelu" odbył się koncert galowy, na którym zaprezentowały się wszystkie uczestniczące w tym wydarzeniu orkiestry, pokazano musztrę paradną szwadronu kawaleryjskiego, defiladę oraz fajerwerki.
- Obchody *180 rocznicy Usypania Kopca Kościuszki*,
- Obchody *90 rocznicy odsłonięcia Pomnika Grunwaldzkiego* oraz *140 rocznicy urodzin I.J. Paderewskiego*. W ramach obchodów odbyły się uroczystości pod Pomnikiem Grunwaldzkim, zaprezentowano program artystyczny i sportowy oraz miało miejsce szereg wydarzeń i imprez towarzyszących. Wydarzeniom tym towarzyszył wydany album poświęcony osobie I.J. Paderewskiego i jego związkom z Krakowem.
- Uroczystości odsłonięcia pomnika *Piwnica pod Baranami* autorstwa Bronisława Chromego w Parku Decjusza - organizowana przez Stowarzyszenie "Klub 40-tu" skupiające przyjaciół i współpracowników "Piwnicy pod Baranami", impreza odsłonięcie pomnika była przedsięwzięciem promującym jedną z krakowskich tradycji, jeden z symboli naszego Miasta. Miasto w uznaniu roli kabaretu dla historii i kultury Krakowa uczestniczyło w realizacji imprezy.

a. Organizacja imprez o charakterze sportowym:

- *III Małopolskie Mistrzostwa Narciarskie w Zakopanem,*
- *Mistrzostwa Europy Seniorów i Seniorek w SUMO* - zostały zorganizowane w Hali Sportowej T.S. "Wisła". Kraków zyskał dzięki temu przedsięwzięciu szczególne możliwości promocji na międzynarodowym forum. Mistrzostwa transmitowane były przez międzynarodowe i krajowe stacje telewizyjne.

a. Koncerty

- *Koncert Bożonarodzeniowy "Piwnicy Pod Baranami",*
- koncert *Dzień Trzeciego Tysiąclecia* na Rynku Głównym,

a. Seminaria i konferencje

Unia Europejska - szansą czy zagrożeniem dla Polski ? - seminarium na temat wzajemnych stosunków polsko-czeskich i integracji europejskiej.

XI.2.3 Wykonanie i zakup materiałów promocyjnych

Kreowanie wizerunku Miasta poprzez prezentowanie i dystrybucję materiałów promocyjnych podczas imprez krajowych i międzynarodowych (np. Światowa wystawa EXPO 2000 w Hanowerze, międzynarodowe targi turystyczne i gospodarcze, Międzynarodowe Targi Książki we Frankfurcie, prezentacja Miast Partnerskich w Frankfurcie nad Menem, Święto Miasta Krakowa, Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa, Targi Bożonarodzeniowe itd.),

XI.2.4 Wpisy promocyjne w publikacjach

Zamieszczenie wpisów promocyjnych w 5 edycjach wydawnictwa "Miesiąc w Krakowie", wpis do katalogu polsko-niemieckiego opracowanego z okazji wystawy pt. "Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie - Tradycja i Współczesność" odbywającej się w Essen, wpis do katalogu wydanego w związku z wystawą "Szopki krakowskie" w Uppsali (Szwecja), opracowanie graficzne oraz zamieszczenie wpisu w czasopiśmie "Kurier Polonica", wpis do katalogu towarzyszącemu wystawie pt.: "Kolor Puls Obrazu" odbywającej się w ramach Międzynarodowych Targów Książki we Frankfurcie nad Menem, wpis do magazynu "Eurobuild Poland" dystrybuowanego na targach BUDMA w Poznaniu.

XI.2.5 Wydawnictwa

W ciągu 2000 roku zostały opublikowane następujące wydawnictwa promocyjne o charakterze gospodarczym i turystycznym:

- "Rynek Nieruchomości - Kraków 2000",
- □ Informator dla inwestorów□ ,
- "Ulotka komunikacyjna",
- "Kraków w liczbach" - ulotka statystyczna,
- "Mapa atrakcji turystycznych Krakowa",
- "Informator turystyczny - Kraków"
- foldery promocyjne: "Kraków - Europejskie Miasto Kultury", "Kraków - Europejskie Miasto Kultury 2000" z serii Poland City & Culture Highlights
- Dodatkowo została wykonana aplikacja w postaci prezentacji multimedialnej Krakowa zamieszczona na płycie CD "Wawel" oraz "Portrety Miast Polskich".

XI.2.6 Oznakowanie Miasta

W 2000 r. wykonano:

- oznakowanie szlaku pieszo-rowerowego prowadzącego przez zabytkowe forty Dawnej Twierdzy Kraków,
- naprawę i konserwację istniejącego oznakowania szlaków turystycznych w Mieście,
- znak informacyjny w okolicach Wawelu wskazujący Miasta Partnerskie Krakowa.

XI.2.7 Patronaty

O.R.P. "Kraków" - podjęcie przez RMK uchwały w sprawie objęcia patronatu nad O.R.P. "Kraków", udział przedstawicieli miasta w uroczystościach związanych z 10 rocznicą podniesienia bandery na okręcie, bieżąca współpraca z dowództwem okrętu w zakresie promowania miasta podczas imprez morskich oraz manewrów i wizyt oficjalnych flot NATO (wyposażenie okrętu w materiały promocyjne, w tym oryginalne elementy z motywami krakowskimi)

XI.3 Stan i tendencje gospodarki Miasta

XI.3.1 Trendy makroekonomiczne na tle sytuacji gospodarczej kraju

Rok 2000 nie przyniósł w skali kraju znaczącej zmiany tempa wzrostu gospodarczego. Produkt krajowy brutto względem roku poprzedniego wzrósł w 2000r. o ok. 4,1% (4,1% w 1999r., 4,8% w 1998r., 6,8% w 1997r.). Podstawowym porównywalnym wskaźnikiem dostępnym dla miasta jest przychód ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw, którego dynamika w Krakowie spadła z 11,1% w 1999r. do 0,9% w 2000r.

Również na rynku pracy zarysowały się niekorzystne zmiany - stopa bezrobocia w skali Kraju wzrosła z 13% w 1999r. na 15 % w 2000r., a w Krakowie odpowiednio z 5,8% na 6,3%.

Miniony rok przyniósł wzrost inflacji; ceny towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do 1999r. były wyższe średnio o 10,1% (w 1999r. - 7,3%).

W tabeli XI.5 przedstawiono średnie ceny wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w 2000r. dla Krakowa.

Tabela XI.5

Średnie ceny wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w Krakowie w 2000r.

wyszczególnienie	jednostka sprzedaży	ceny średnie w XII 2000r. w zł	zmiana względem XII 1999r. w %
mięso wieprzowe - schab	kg	15,50	13,8
mięso wołowe bez kości	kg	15,18	17,0
kiełbasa toruńska	kg	12,87	17,7
szynka wieprzowa	kg	19,72	11,5
ryż	kg	2,54	0,4
ser twarogowy półtłusty	kg	8,43	8,4
ser dojrzewający "Gouda"	kg	15,83	14,1
sól warzona	kg	0,68	-4,2
jaja świeże	szt.	0,42	7,7
mleko o zawartości 2-2,5% tłuszczu	1	1,34	27,6
masło świeże o zawartości tłuszczu 80-82,5%	200g	2,46	-16,3

mąka poznańska	kg	1,87	21,4
chleb mieszany "Wiejski"	kg	2,84	24,6
cukier biały kryształ	kg	2,59	17,2
ziemniaki	kg	0,72	-30,1
papierosy "Caro"	20 szt.	3,92	-8,8
półbuty damskie	1 para	136,33	7,9
półbuty męskie	1 para	166,0	20,0
pralka elektryczna automatyczna	1 szt.	1552,67	b.d.
chłodziarka sprężarkowa	1 szt.	1013,67	b.d.
szklanka niezdobiona, zwykła	1 szt.	0,85	6,3
mydło toaletowe	100g	1,69	14,2
pasta do mycia zębów	75 ml	3,33	-2,6
proszek do prania w pralkach	600 g	5,42	-4,9
samochód osobowy "Daewoo Tico" o poj. silnika 796 cm^3	szt	20 500,00	2,8
gazeta - dziennik lokalny	1 egz.	0,97	16,9
węgiel kamienny	1 t	410,83	8,8
benzyna bezołowiowa 95 oktanowa	1l	3,17	10,1
bilet normalny tramwajowy	1 szt.	2,00	33,3
przejazd taksówką - taryfa dzienna	5 km	13,00	30,0
bilet do kina (normalny)	1 szt.	14,33	7,5
wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	x	53,33	10,3
Opłata za zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej	100m^3	176,00	12,1
Opłata za wywóz śmieci	1 m^3	128,07	13,8
opłata miesięczna za najem lokalu mieszkalnego spółdzielczego (bez c.o., wody zimnej i ciepłej)	1 m^2 p.u.	1,65	33,1

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

XI.3.2 Przemiany strukturalne gospodarki

W minionym roku nastąpił dalszy wzrost udziału sektora prywatnego w gospodarce Miasta. Tabela XI.6 przedstawia zmianę udziału przedsiębiorstw poszczególnych sektorów własności i wybranych grup PKD w liczbie podmiotów, wielkości przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług oraz zatrudnieniu, na przestrzeni lat 1996-2000. Prezentowane dane dotyczą podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON Urzędu Statystycznego w Krakowie. Od 2000r. dane te, za wyjątkiem samej liczby podmiotów, nie obejmują podmiotów, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób.

Tabela XI.6

Udział sektora publicznego i prywatnego i wybranych sekcji PKD w liczbie podmiotów, przychodach i zatrudnieniu w Krakowie w latach 1997-2000

		Sektor publiczny	Sektor prywatny	Przetwórstwo Przemysłowe	Budownictwo	Handel i naprawy	Obsługa nieruchomości i firm
				%			
Podmioty	1997	1,5	98,5	10,9	8,8	36,8	16,9
	1998	1,4	98,6	10,7	9,1	35,3	17,2
	1999	1,3	98,7	10,3	9,2	34,2	17,7
	2000	1,3	98,7	10,0	9,4	32,8	18,1
Przychody	1997	41,7	58,3	62,9	16,3	3,2	6,5
	1998	41,1	58,9	56,4	21,2	3,8	7,4
	1999	32,3	67,7	52,1	22	5,3	8,5
	2000	29,0	71,0	55,4	22,1	-	8,9
Zatrudnienie	1997	29,5	70,5	44,5	17,9	15,5	9,3
	1998	30,6	69,4	42,2	17,2	17,4	10,5
	1999	25,1	74,9	39,6	15,8	20,2	12,2
	2000	22,4	77,6	36,8	15,5	21,9	13,0

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

W rankingu przeprowadzonym przez "Gazetę Bankową", wśród 500 największych polskich przedsiębiorstw, które w 2000r. osiągnęły przychody powyżej 88 mln zł znalazło się 15 firm krakowskich. W tabeli XI.7 przedstawiamy ich listę z wybranymi wskaźnikami ekonomicznymi.

Tabela XI.7

Największe przedsiębiorstwa w Krakowie w 2000r.

(Na podstawie rankingu przeprowadzonego przez czasopism *Gazeta Bankowa* i *Polityka*)

		Przychody ogółem w tys. zł	Zysk brutto w tys. zł	Zysk netto w tys. zł	export	zatrudnienie
	Nazwa firmy	w mln zł	w mln zł	w mln zł	%	osoby
	Philip Morris Polska S.A.	3528,5	154,3	118,3	b.d.	3055
	Huta im. T. Sendzimira S.A.	3371,3	76,7	72,2	10,2	9955
	BPH Bank Przemysłowo Handlowy S.A.	3254,1	401,4	249,7	-	6545
	BP Poland Sp. z o.o. i Sp. jawna	2227,3	16,0	16,0	b.d.	274
	Tesco Polska Sp. z o.o.	1 500,0*	b.d.	b.d.	b.d.	7000*
	Zakład Energetyczny Kraków S.A.	1047,4	40,7	24,1	b.d.	2386

	Plus Discount Sp. z o.o.	927,7*	26,2*	18,9*	b.d.	1794*
	Krakowska Fabryka Kabli S.A..	677,3	15,3	10,2	b.d.	b.d.
	Pol-Am-Pack S.A.	619,1	7,7	5,2	b.d.	570
	Can Pack S.A.	452,3	41,1	37,6	b.d.	458
	Petro-Oil Kraków Sp. z o.o.	439,7	10,4	7,3	b.d.	93
	Elektrociepłownia Kraków S.A..	409,3	56,5	39,2	-	694
	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej S.A.	316,3	2,9	2,9	b.d.	940
	BWR Bank Współpracy Regionalnej S.A.	284,7	-19,8	-19,8	-	889
	Mix-Electronics S.A.	250,7	1,8	1,1	b.d.	250
	Chemobudowa Kraków S.A.	248,7	3,2	0,5	-	1469
	Krakchemia S.A.	230,8	0,0	0,0	-	437
	Przediębiorstwo Materiałów Ogniotrwałych S.A.	197,4	8,8	5,0	10,4	869
	Vistula S.A.	153,6	9,5	6,2	0,0	2330
	Solidex S.A.	149,2	b.d.	b.d.	-	134
	Instal Kraków S.A..	142,7	8,3	5,8	-	990
	ComArch S.A.	139,0	8,2	7,5	-	341
	Małopolski Bank Regionalny S.A.	132,7	2,8	1,4	-	380
	Wawel S.A.	113,0	3,1	3,0	4,9	906
	Naftobudowa S.A.	108,1	0,1	0,0	-	554

Źródło: Gazeta Bankowa nr 17/2001; Polityka nr 19/2001

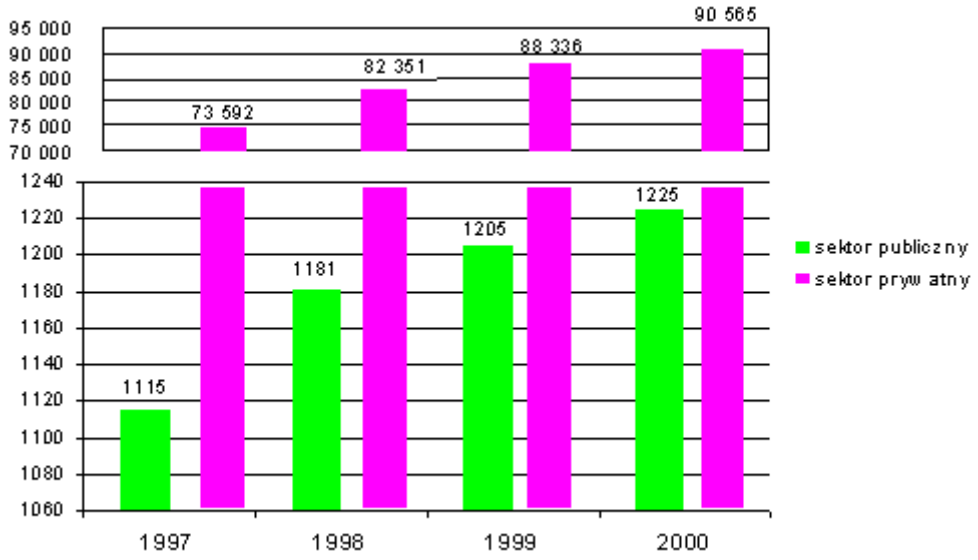
*dotyczy wszystkich placówek na terenie kraju

XI.3.3 Ilość, struktura własności, formy organizacyjno prawne jednostek sektora przedsiębiorstw

Miniony rok przyniósł dalszy wzrost liczby prywatnych podmiotów gospodarczych Zmiany ilościowe podmiotów gospodarczych w sektorach własności w latach 1997 - 2000 przedstawia wykres XI.1.

Wykres XI.1

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 1997-2000 wg sektorów własności

Najbardziej rozpowszechnioną formą prawną podmiotów gospodarczych, poza spółką cywilną i osobą fizyczną, jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (7% podmiotów). Wśród spółek prawa handlowego, odsetek podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego wynosił 22%. Strukturę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON wg wybranych form organizacyjno - prawnych przedstawia tabela XI.8.

Tabela XI.8

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 1999 - 2000 r. wg wybranych form organizacyjno-prawnych

Forma prawna podmiotu	1999		2000	
	Liczba podmiotów	Udział %	Liczba podmiotów	Udział %
ogółem	89541	100%	91790	100%
spółki prawa handlowego, w tym:	6376	7,1%	7050	7,6%
z o.o.	5786	90,7%	6408	90,9%
akcyjne	483	7,6	524	7,4%
spółdzielnie	417	0,4	421	0,5
przedsiębiorstwa państwowe	107	0,1	90	0,1

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela XI.9

Spółki prawa handlowego wg rodzaju kapitału w latach 1998-2000

	1999	2000
ogółem*	6376	7050
skarb państwa	134	134
państwowe osoby prawne	243	246
samorząd terytorialny	33	36
prywatny krajowy	5602	6162
zagraniczny	1400	1553

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

*dane z poszczególnych rodzajów kapitału nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż ujmują spółki wg występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego

XI.3.4 Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg wybranych sekcji PKD

Miniony rok przyniósł dalszy spadek udziału podmiotów w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe oraz handel i naprawy. Największy wzrost liczby podmiotów odnotowano w sekcjach: budownictwo, pośrednictwo finansowe oraz obsługa nieruchomości i firm.

Najwięcej podmiotów sektora publicznego działało w 2000r. w sekcjach: ochrona zdrowia i opieka społeczna, edukacja oraz obsługa nieruchomości i firm.

Działalność podmiotów sektora prywatnego obejmowała w głównej mierze sekcje: handel i naprawy, obsługa nieruchomości i firm oraz przetwórstwo przemysłowe.

Strukturę podmiotów wg wybranych sekcji PKD przedstawiają tabela XI.10 i wykres XI.2.

Tabela XI.10

Struktura podmiotów gospodarki Krakowa w 2000 r. wg wybranych sekcji PKD

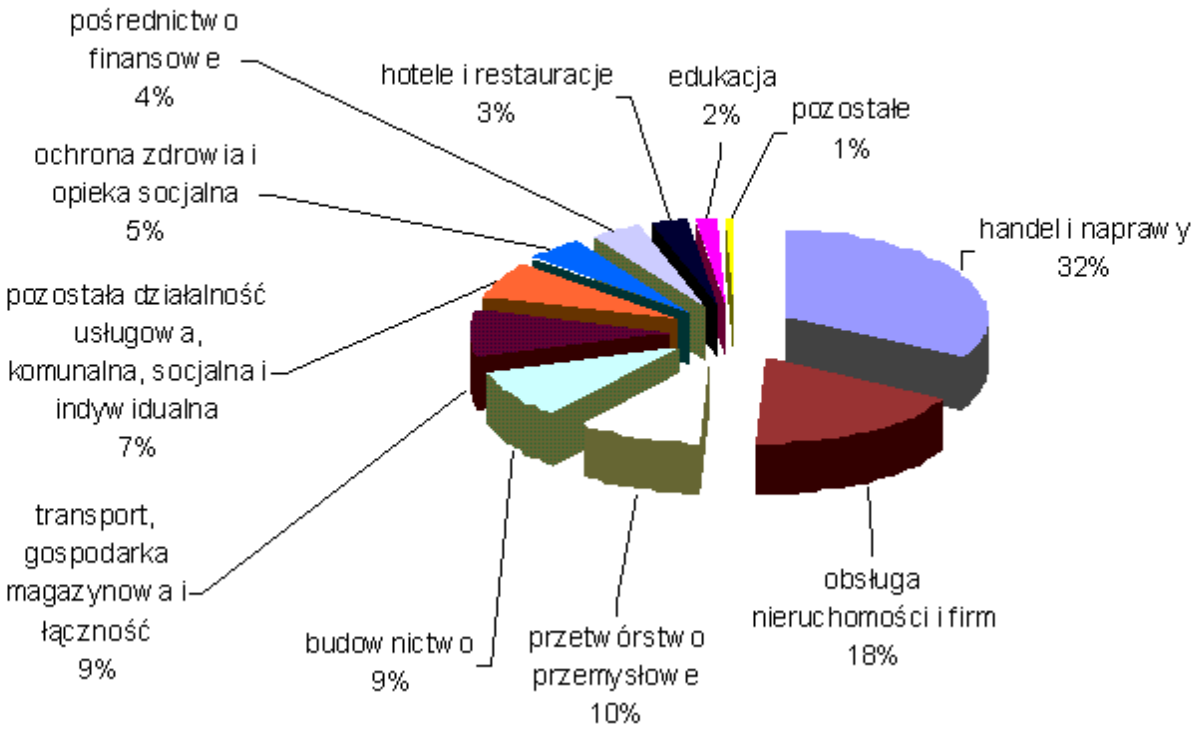
Sekcje PKD	Kraków	
	ilość	%
Ogółem	91790	100,0%
handel i naprawy	30071	32,8%
obsługa nieruchomości i firm	16637	18,1%
przetwórstwo przemysłowe	9178	10,0%
budownictwo	8652	9,4%
transport, gospodarka magazynowa i łączność	8143	8,9%
pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i	6092	6,6%

indywidualna		
ochrona zdrowia i opieka socjalna	4326	4,7%
pośrednictwo finansowe	3738	4,1%
hotele i restauracje	2540	2,8%
edukacja	1855	2,0%
pozostałe	558	0,6%

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres XI.2

Struktura podmiotów gospodarki Krakowa w 2000r. wg wybranych sekcji PKD

XI.3.5 Wielkość sprzedaży w jednostkach sektora przedsiębiorstw

Miniony rok przyniósł dalszy wzrost udziału sektora prywatnego w przychodach ze sprzedaży wyrobów i usług. W porównaniu z rokiem 1999 wzrost ten wyniósł ok. 3,3% (Wykres X.5).

W 2000r. jednostki sektora przedsiębiorstw uzyskały przychód ze sprzedaży wyrobów i usług (bez VAT-u) w wysokości 19 522 062,9 tys. zł co po przeliczeniu na 1 zatrudnionego wynosi ok. 117 tys. zł.

Ponad połowa przychodów całego sektora przedsiębiorstw została w 2000r. wypracowana przez podmioty z sekcji przetwórstwo przemysłowe. Największy wzrost przychodów w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w sekcjach: handel i naprawy, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę oraz obsługa nieruchomości i firm We wszystkich podmiotach przeważający udział w przychodach miały jednostki prywatne. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług uzyskane przez jednostki sektora przedsiębiorstw w rozbiciu na sektor publiczny i sektor prywatny oraz z wyszczególnieniem sekcji działalności PKD przedstawiają tabela XI.11 oraz wykresy XI.3-XI.5.

Wykres XI.3

Udział sektorów: publicznego i prywatnego w przychodach ze sprzedaży wyrobów i usług w Krakowie w latach 1997 - 2000

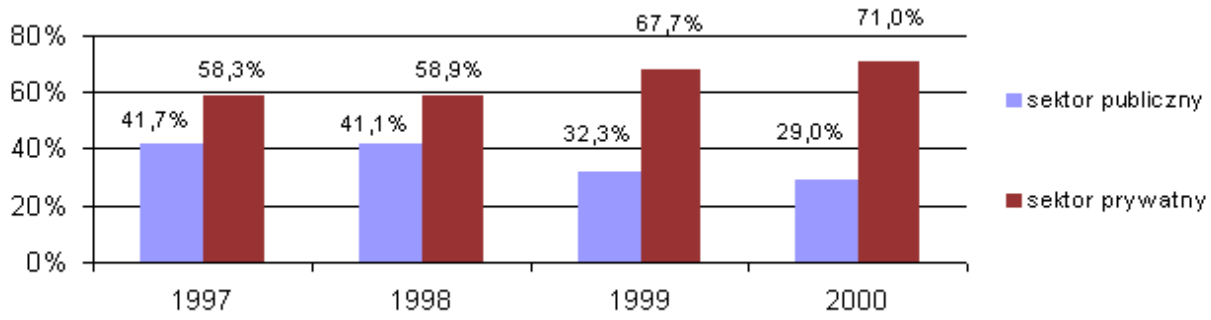

Tabela XI.11

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług uzyskane przez jednostki sektora przedsiębiorstw w Krakowie w 2000 r.

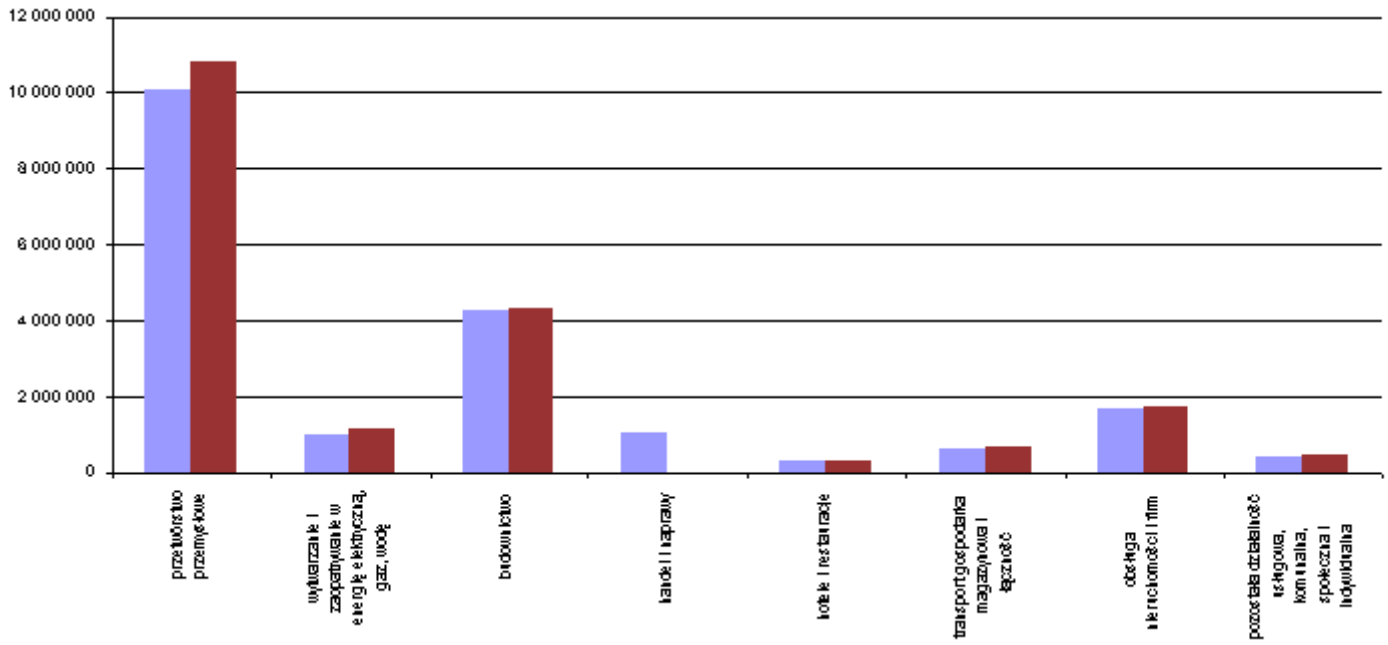
	Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług				
sekcja PKD		struktura	Dynamika (1999=100)	sektor publiczny	sektor prywatny
				w tys. zł	
ogółem sektor przedsiębiorstw	19522062,9	100%	111	5660872,6	13861190,3
górnictwo i kopalnictwo	47004,9	0,2%		-	47004,9
przetwórstwo przemysłowe	10808026,5	55,4%	103	3737099,4	7070927,1

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1159451,7	5,9%	130	1159451,7	
budownictwo	4331401,3	22,2%	115	523951,2	3807450,1
handel i naprawy	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
hotele i restauracje	295629,1	1,5%	122	37244,6	258384,5
transport gospodarka magazynowa i łączność	678423,2	3,5%	108	239694,3	438728,9
obsługa nieruchomości i firm	1732668,8	8,9%	129	262906,4	1469762,4
pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	469457,4	2,4%	115	82117,4	387340,0

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

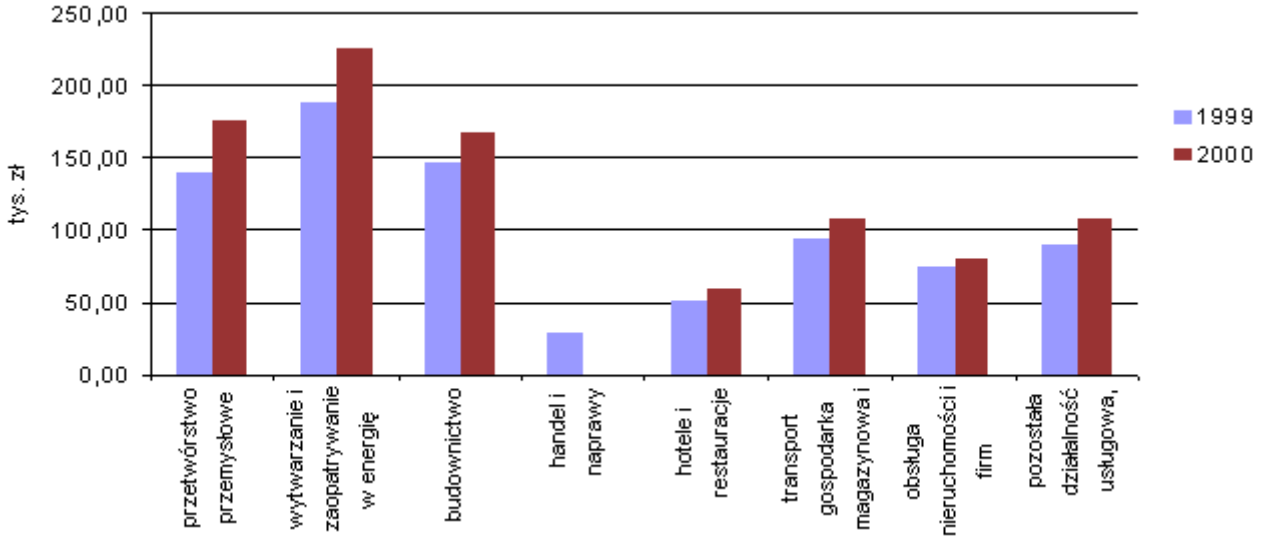
Wykres XI.4

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług wg wybranych sekcji PKD uzyskane przez przedsiębiorstwa w Krakowie w latach 1999 - 2000

Wykres XI.5

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług na 1 zatrudnionego wg sekcji PKD w Krakowie w latach 1999 - 2000

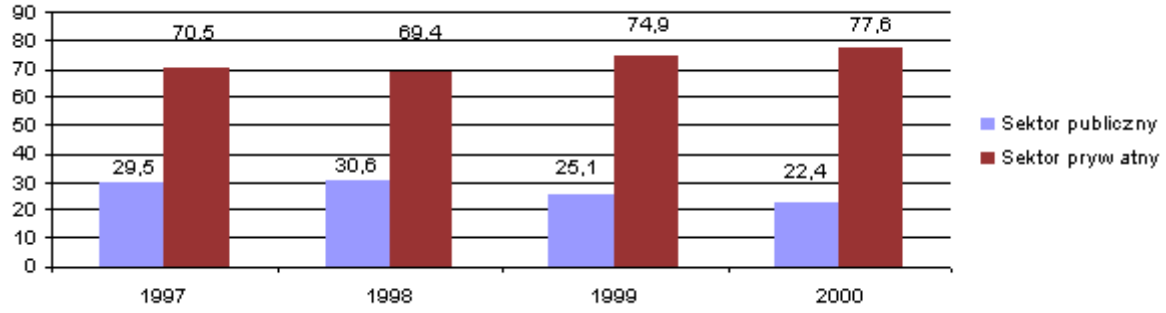

XI.3.6 Rynek Pracy

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw Krakowa w ostatnich latach wykazywało rosnący udział sektora prywatnego (patrz: wykres XI.6).

Wykres XI.6

Udział sektorów: publicznego i prywatnego w zatrudnieniu w Krakowie w latach 1997 - 2000

W 2000 roku w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił znaczny spadek przeciętnej liczby zatrudnionych we wszystkich sekcjach - średnio o 9,2%. Sektor prywatny dominuje pod względem liczby zatrudnionych za wyjątkiem sekcji: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę oraz transport, gospodarka magazynowa i łączność.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2000r. prezentują: tabela XI.12 i wykres XI.7.

Tabela XI.12

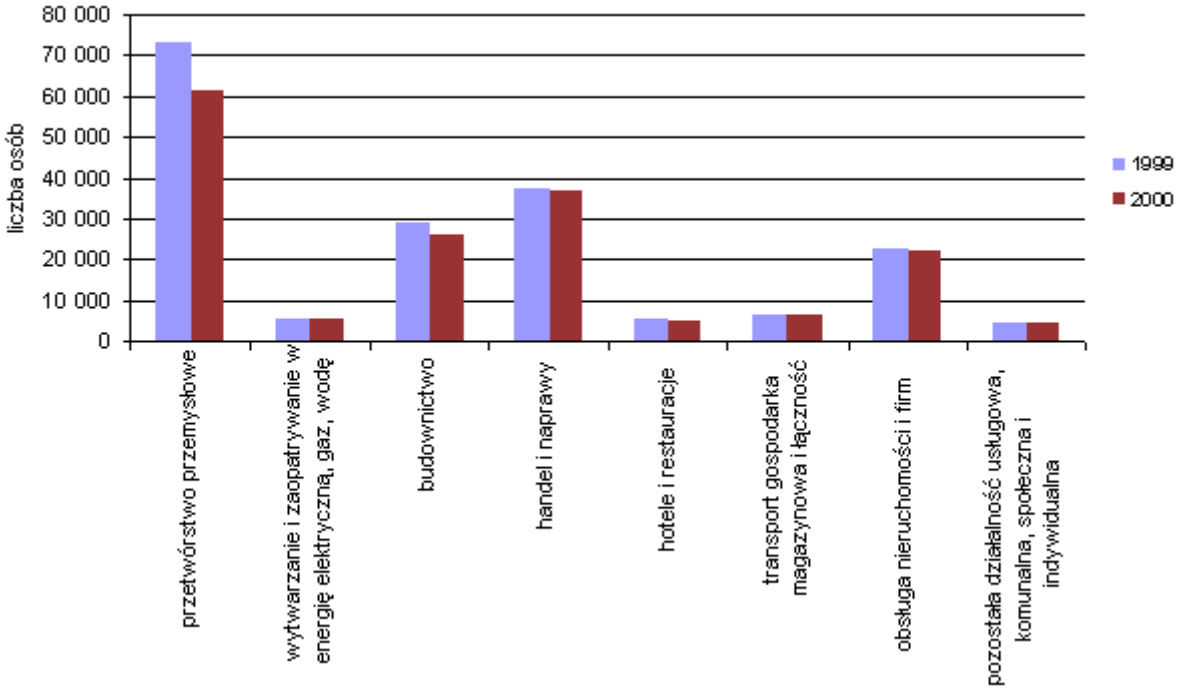
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2000r. wg wybranych sekcji PKD

Sekcja PKD	Przeciętna liczba zatrudnionych				
	ogółem	struktura %	Dynamika 1999 = 100	Sektor publiczny	Sektor prywatny
ogółem sektor przedsiębiorstw	166807	100%	90,8	37397	129410
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	124	0,1%	103,3	b.d.	b.d.
górnictwo i kopalnictwo	531	0,3%	95,8	-	531
przetwórstwo przemysłowe	61305	36,8%	84,3	20036	41269
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	5152	3,1%	98,0	5152	-
budownictwo	25802	15,5%	89,0	3442	22360
handel i naprawy	36570	21,9%	98,8	774	35796
hotele i restauracje	5015	3,0%	92,6	775	4240
transport gospodarka magazynowa i łączność	6290	3,8%	97,2	3443	2847
obsługa nieruchomości i firm	21682	13,0%	96,5	2419	19263
pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	4336	2,6%	94,0	2072	2264

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres XI.7

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wg sekcji PKD w Krakowie w latach 1999- 2000

XI.3.6.1 Bezrobocie

Poziom bezrobocia w Krakowie wzrósł w 2000r., nadal jednak kształtuje się na znacznie niższym poziomie niż w województwie i kraju (tabela XI.13-14). Wśród bezrobotnych w Krakowie przeważają kobiety, które na koniec 2000r. stanowiły 58% ogółu zarejestrowanych (wykres XI.8).

Tabela XI.13

Poziom bezrobocia w latach 1995-2000

	Polska	województwo Małopolskie ***	Kraków **	
lata		%		dynamika
1995	14,9	8,1	6,9	
1996	13,6	6,8	5,4	-12%
1997	10,5	4,3	3,6	-34%
1998	10,4	4,1	3,3	-7%
1999	13,0	10,3	5,7	73%
2000	15,0	11,9	6,3	11%

źródło :Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

*miernik określający udział bezrobotnych w ogólnej liczbie zawodowo czynnych, poza rolnictwem

**w latach 1995-1999 dane dla rejonu Kraków obejmującego: m. Kraków, Gołcza, Iwanowice, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Skałę, Skawinę, Słomniki, Sułoszowa, Świątniki Grn.,Trzyciąż, Zielonki.

*** w latach 1995-1998 dane dla województwa krakowskiego.

Tabela XI.14

Stopa bezrobocia w 2000 r. - porównanie Krakowa i wybranych miast Polski

Kraków	Gdańsk	Łódź	Poznań	Szczecin	Warszawa	Wrocław
%						
6,3	6,4	15,5	3,4	8,2	3,3	7,2

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela XI.15

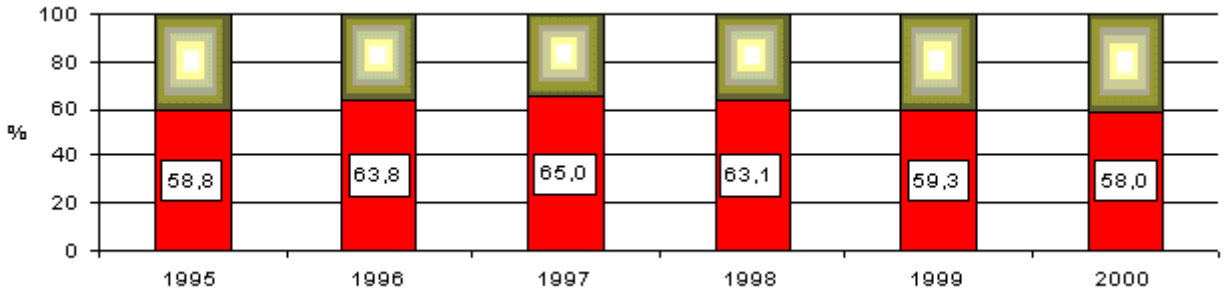
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie miasta Krakowa w latach 1995 - 2000

Data	Liczba bezrobotnych w Krakowie
31.12.95	21 973
31.12.96	17 267
31.12.97	15 415
31.12.98	13 446
31.12.99	18 713
31.12.00	24 454

źródło :Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

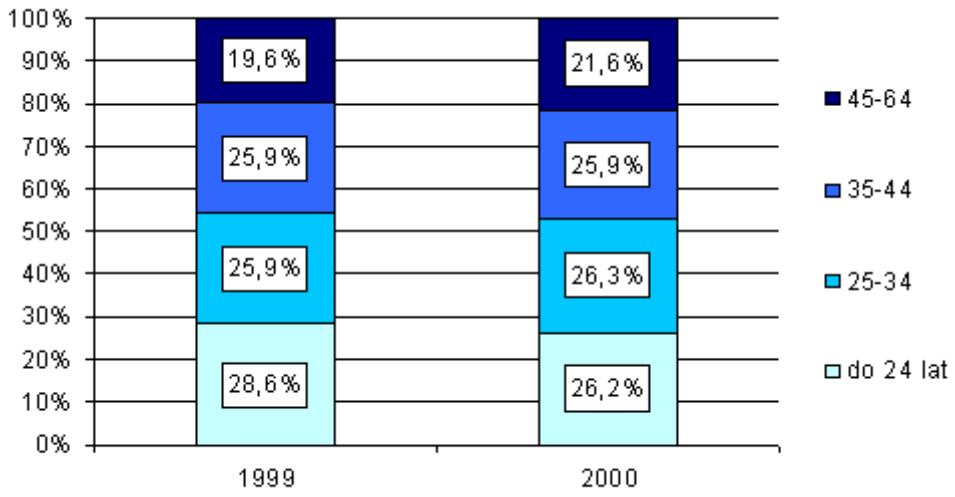
Wykres XI.8

Procent bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 1995 - 2000

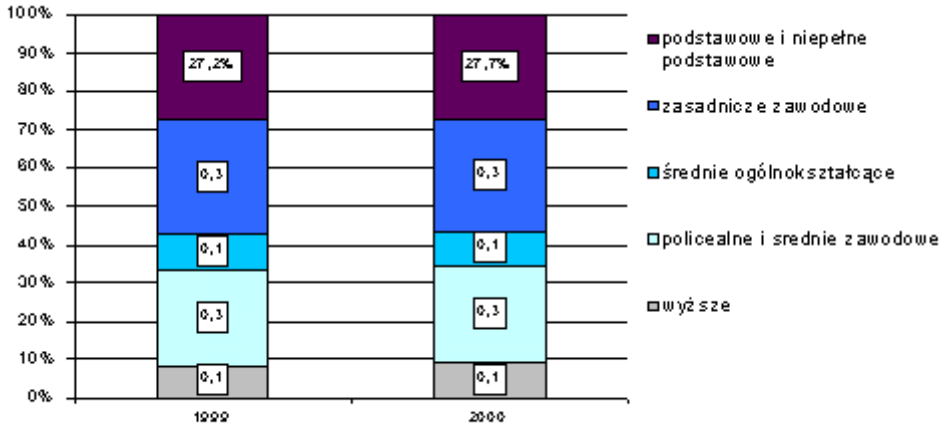
Wykres XI.9

Struktura bezrobotnych wg wieku w Krakowie - stan na 31 XII 2000 r.

Wykres XI.10

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w Krakowie stan na 31 XII 2000 r,

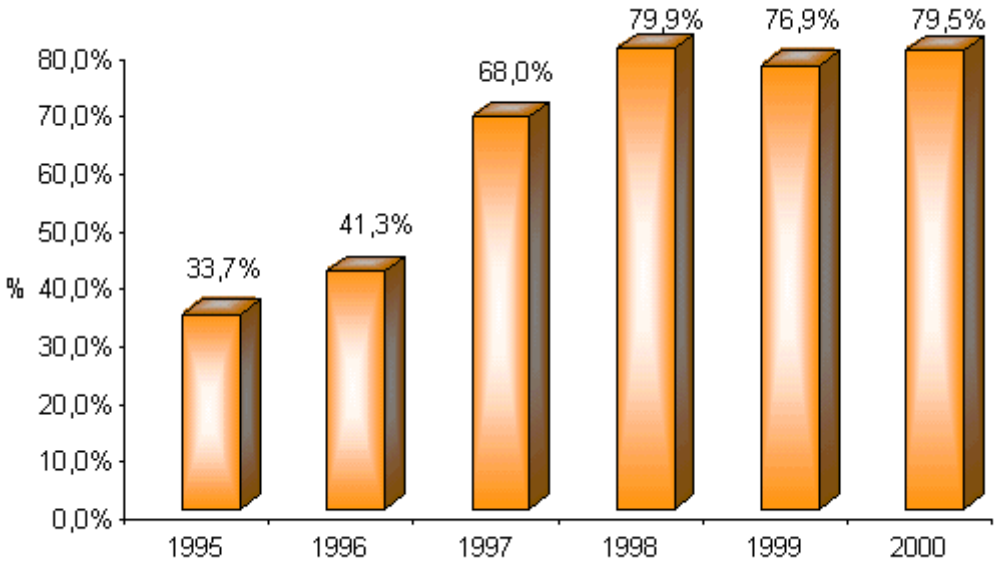

W 2000 r. procent bezrobotnych absolwentów wzrósł z 9,5% do niemal 15%.

Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł w minionym roku nieznacznie (wykres XI.11).

Wykres XI.11

Procent bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 1995-2000

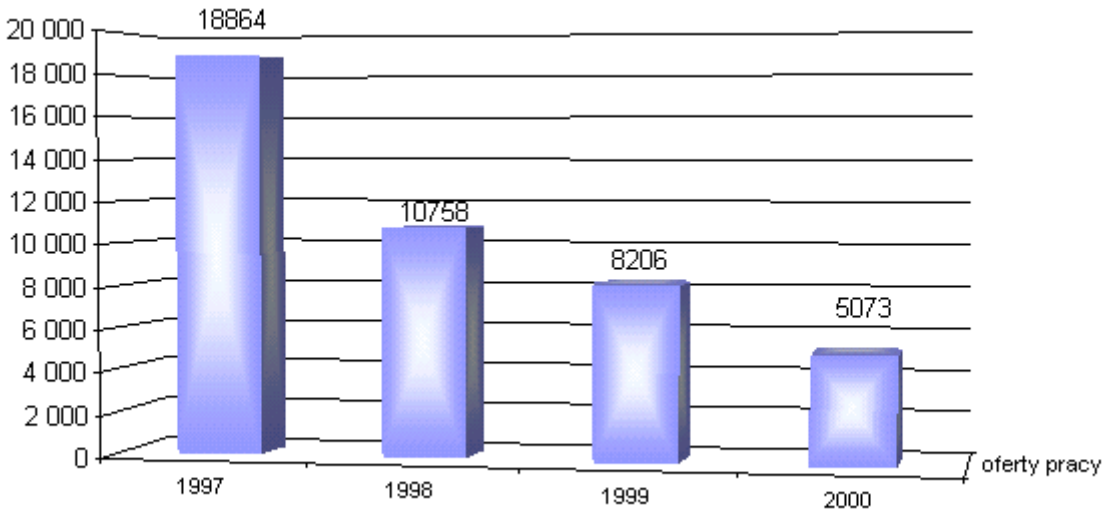

XI.3.6.2 Oferty pracy

W minionym roku nastąpił dalszy spadek liczby ofert pracy zgłoszonych do Grodzkiego Urzędu Pracy; w skali całego roku zgłoszono o ok. 39% mniej ofert niż w roku 1999 (wykres XI.12).

Wykres XI.12

Zgłoszenia ofert pracy w latach 1997 - 2000

XI.3.7 Wskaźniki finansowe jednostek sektora przedsiębiorstw

Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności to relacja kosztów uzyskania przychodu do przychodu ogółem. Wartości powyższych wskaźników na przestrzeni ostatnich dwóch lat przedstawia tabela XI.16.

Tabela XI.16

Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności w latach 1999-2000

	Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności w %	
	1999	2000
ogółem	98,2	99,1
sektor publiczny	99,2	98,6
sektor prywatny	97,8	99,2

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wynik finansowy osiągnięty przez podmioty gospodarcze w 2000r. był znacznie niższy niż w roku poprzednim. Wyniki finansowe przedsiębiorstw w Krakowie w latach 1999-2000 przedstawia tabela X.16.

Tabela XI.16

Wynik finansowy przedsiębiorstw w Krakowie w latach 1999-2000

	wynik finansowy w tys. zł			
	1999		2000	
	brutto	netto	brutto	netto
ogółem	600140	157776	330321	49351
sektor publiczny	76721	-78069	106710	54600
sektor prywatny	523419	235846	223610	-5248

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

XI.4 Rozwój małych i średnich firm

Wydział Spraw Administracyjnych UMK prowadzi ewidencję działalności gospodarczej podmiotów (osób fizycznych) w zakresie małej i średniej przedsiębiorczości; ich udział w ogólnej liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wyniósł na koniec 2000r. 95%.

Na przestrzeni lat 1994-2000, obserwuje się stałą tendencję zwyżkową w ogólnej liczbie małych i średnich przedsiębiorstw - patrz Tabela XI.18 i Wykres XI.13.

Tabela XI.18

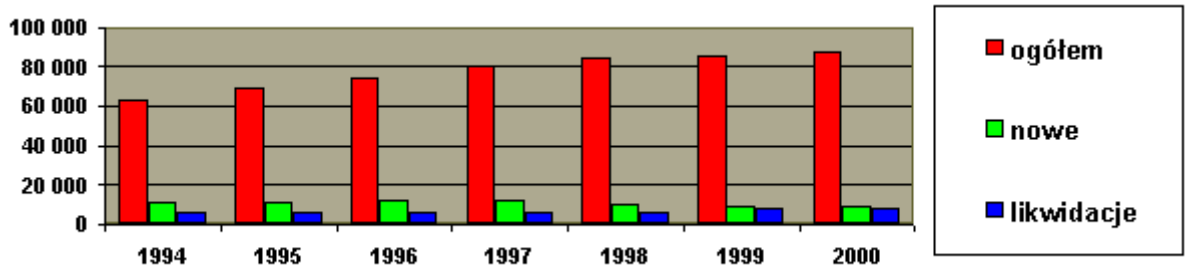
Zmiany w ogólnej liczbie małych i średnich przedsiębiorstw w Gminie Kraków, na przestrzeni lat 1994 - 2000.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	**2000**
Podmioty MSP zarejestrowane w UMK Ogółem - narastająco od 1989 r.	63 443	68 766	74 646	80 708	84 699	85662	**87079**
Nowe uruchomienia w danym roku	10 586	11 307	11 626	11 798	10 251	8 679	**8737**
Likwidacje w danym roku	5 272	5 984	5 746	5 736	6 260	7 716	**7320**
Przyrost/spadek bezwzględny	+5 314	+5 323	+5 880	+6 062	+3 991	+963	**+1417**

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Wykres XI.13

Zmiany w ogólnej liczbie małych i średnich przedsiębiorstw w Gminie Kraków, na przestrzeni lat 1994 - 2000

Porównanie bezwzględnego przyrostu w liczbie małych i średnich przedsiębiorstw w poszczególnych latach, wskazuje na zahamowanie w 1999r. dynamiki rozwoju, z ponownym wzrostem w 2000r., jednak znacznie niższym niż w latach ubiegłych.

W 2000r. odnotowano spadek w bezwzględnej liczbie nowo uruchamianych placówek produkcyjnych i budowlanych. W pozostałych branżach utrzymała się tendencja wzrostowa, choć nie tak dynamiczna, jak w latach wcześniejszych (tabela XI.19).

Tabela XI.19

Zmiany w branżach małych i średnich przedsiębiorstw w Krakowie, na przestrzeni lat 1996 - 2000r.

	1996	1997	1998	1999	2000
Produkcja	+225	+169	+202	+21	-40
Handel	+1 993	+1 667	+950	-150	+78
Gastronomia	+103	+100	-1	+30	+30
Usługi	+2 555	+2 629	+2 388	+1 278	+1783
Transport**)	+355	+594	+52	-141**)	-246**)
Budownictwo	+649	+302	+204	+65	-112
Lekarze***)	Nie podlegali rejestracji	+601	+196	-140***)	-76***)
Ogółem	+5 880	+6 062	+3 991	+963	+1417

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK
*) w latach tych dokonywano analiz miesięcznych, kwartalnych i rocznych,
**) od roku 1998 pojazdy taxi podlegają innemu sposobowi rejestracji,
***) od roku 1999 gabinety lekarskie rejestrowane są przez Okręgową Izbę Lekarską.

Spadek w branżach "transport" i "lekarze" jest spadkiem pozornym ze względu na zmianę sposobu rejestracji.

W okresie od 5 czerwca 2000 r. do 31 października 2000 r. przeprowadzono badania ankietowe wśród podmiotów gospodarczych (osoby fizyczne, spółki cywilne) w trakcie likwidowania przez nie działalności gospodarczej. Ankiety wypełniło 397 podmiotów. Respondenci wypowiedzieli się co do rodzaju i branży likwidowanej działalności gospodarczej, lokalizacji firmy, rodzaju lokalu, liczby osób zatrudnionych w firmie, daty rozpoczęcia i likwidacji działalności, przyczyn likwidacji firmy, wieku osób likwidujących firmy.

Przyczyny likwidacji działalności gospodarczej oraz strukturę branżową likwidowanej działalności gospodarczej obrazują tabele XI.20 i XI.21.

Tabela XI.20

Przyczyny likwidacji działalności gospodarczej

	nierentowność	przyczyny losowe	przejście na emeryturę	inne przyczyny	ogółem
w ujęciu liczbowym	215	98	14	73	400
w ujęciu procentowym	53%	25%	4%	18%	100%

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela XI.21

Struktura branżowa likwidowanej działalności gospodarczej

	handel	usługi	gastronomia	inne	ogółem
w ujęciu liczbowym	165	151	13	15	344
w ujęciu procentowym	48%	44%	3,8%	4,2%	100%

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Na podstawie danych uzyskanych od ankietowanych stwierdzono, że najwięcej respondentów mieści się w przedziale wiekowym 26 - 35 lat. Można więc pośrednio wnioskować, że działalność gospodarcza podejmowana była przez osoby młode. Była to bądź ich pierwsza praca, ewentualnie próba podjęcia pracy w sektorze prywatnym na własny rachunek.

XI.4.1 Handel

Na koniec grudnia 2000r. działalność handlową w Krakowie prowadziło ok. 33 878 podmiotów - osób fizycznych i spółek cywilnych, co stanowi ok. 38,9% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej. Łączne zatrudnienie w jednostkach handlowych wynosi ok. 91,3 tys. osób, a przeciętna liczba osób pracujących w jednym podmiocie wynosi 2,7 osoby. Największą średnią liczbę osób zatrudnionych w handlu: 4,1 - wykazują sklepy ogólnospożywcze i z alkoholem. Najmniej pracowników: 1,8 - zatrudniają sklepy owocowo-warzywne i rybne.

W porównaniu z 1999r. nastąpił wzrost w bezwzględnej liczbie rejestrowanych na przestrzeni roku podmiotów handlu prywatnego o 78 placówek (nowe wpisy minus likwidacje).

Zmiany w liczbie podmiotów handlowych na przestrzeni lat 1997 - 2000 obrazuje Tabela XI.22 i Wykres XI.14

Tabela XI.22

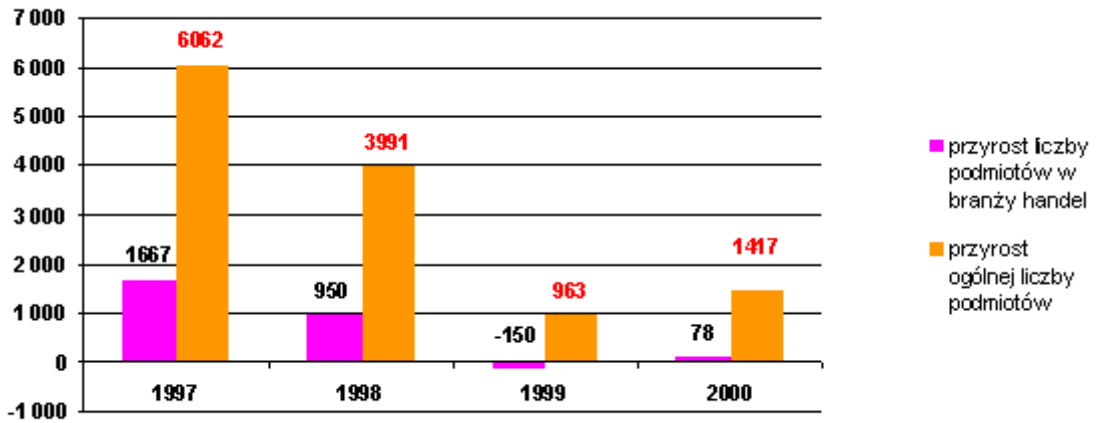
Zmiany w liczbie podmiotów handlowych na przestrzeni lat 1997 - 2000

	1997	1998	1999	2000
przyrost w branży "handel" w danym roku	+ 1 667	+ 950	- 150	78
przyrost branż ogółem w danym roku	+ 6 062	+ 3 991	+ 963	+ 1417
udział % branży "handel"	27,5	23,8	x	5,5

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Wykres XI.14

Zmiany w liczbie podmiotów handlowych na przestrzeni lat 1997 - 2000

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

XI.4.1.1 Sieć handlu detalicznego

Szacuje się, że stałe placówki handlu detalicznego stanowią ~42 % ogółu działalności handlowej w mieście. Pozostałe, to placówki handlowe bez stałej lokalizacji i handel obwoźny. Według stanu na koniec grudnia 2000 r. funkcjonowało w Krakowie ogółem ~ 16 200 sklepów w sektorach:

- publicznym i prywatnym krajowym (tj. m.in. przedsiębiorstwa, spółki, spółdzielnie, organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, osoby fizyczne),
- prywatnym zagranicznym (m.in. przedsiębiorstwa zagraniczne drobnej wytwórczości, spółki z wyłącznym udziałem kapitału zagranicznego)
- prywatnym mieszanym, z przewagą kapitału podmiotów sektora prywatnego.

Ze względu na formę prawną podmiotu można wyróżnić:

- sklepy prowadzone przez osoby fizyczne i spółki cywilne 14 900 (92%),
- sklepy prowadzone przez pozostałe jednostki sektora prywatnego i publicznego 1 300 (8%).

Wg danych Urzędu Statystycznego, sklepy sektora publicznego w Krakowie stanowiły w 2000 r. 0,12 % ogółu sklepów. Przemiany własnościowe ostatniej dekady doprowadziły do niemal całkowitej prywatyzacji sektora handlu.

Tendencje wzrostu liczby sklepów przedstawia tabela XI.23.

Tabela XI.23

Tendencje wzrostu liczby sklepów w latach 1989 - 2000

Rok	Sklepy ogółem	dynamika rok poprzedni=100	Sklepy prywatne	dynamika rok poprzedni = 100	Udział sklepów prywatnych %
1989	3 000		960		32,0
1990	4 100	136	3 280	342	80,0
1991	6 300	154	6 200	189	94,0
1992	8 830	140	8 747	141	99,1
1993	10 620	120	10 575	120	99,6
1994	11 433	107	11 400	107	99,7
1995	13 002	114	12 978	114	99,8
1996	13 329	103	13 167	101	99,9
1997	14 017	105	13 867	105	99,9
1998	15 500	110	15 345	110	99,9
1999	16 100	104	16 065	105	99,9
2000	16 200	101	16 180	101	99,9

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela XI.24

Struktura branżowa sklepów w Krakowie w 2000 r.

	liczba	%
sklepy ogółem:	16 200	100,0
w tym z artykułami żywnościowymi	4 698	29,0
w tym: -gólnospożywcze	3 564	22,0
- branżowe ogółem	1 134	7,0
- z artykułami nieżywnościowymi	4173	25,8
- pozostałe	7 329	45,2

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

W strukturze branżowej sklepów w 2000 r., podobnie jak w roku 1999 dominują znacząco sklepy z kategorii pozostałe , stanowiące ok. 45% ogółu sklepów. Sklepy te oferują w różnych proporcjach artykuły zarówno żywnościowe, jak i nieżywnościowe. Znaczący 29% udział mają sklepy z artykułami żywnościowymi, a wśród nich aż 75% stanowią sklepy ogólnospożywcze. Pozostałe 25% sklepów spożywczych branżowych to: sklepy mięsne, owocowo-warzywne, rybne, piekarnicze, nabiałowe itp.

Utrzymujący się przez ostatnie lata przeciętny 4% przyrost sieci sklepów, powoduje stałą poprawę wartości wskaźnika liczby mieszkańców przypadającej na 1 sklep. Wskaźnik ten, przy zachowanych w ostatnich latach tendencjach stabilizacji w liczbie mieszkańców miasta, korzystnie wpływa na poprawę warunków zakupu i zaopatrzenia zarówno mieszkańców, jak i turystów.

W roku 2000 ww. wskaźnik wyniósł dla Krakowa 44 mieszkańców na 1 sklep, przy wartości ~100 dla kraju (Niemcy 222, Francja- 167, Hiszpania - 100). Dla porównania w 1987 r. wskaźnik ten wynosił 312 mieszkańców na 1 sklep.

Wskaźniki charakteryzujące sieć sklepów w układzie przestrzennym Krakowa, w korelacji z liczbą ludności, powierzchnią oraz gęstością zaludnienia przedstawia tabela XI.25.

Tabela XI.25

Wskaźniki charakteryzujące sieć sklepów Krakowa w 2000r.

	Kraków ogółem	Dzielnice I-III (Śródmieście)	Dzielnice IV-VII (Krowodrza)	Dzielnice VIII-XIII (Podgórze)	Dzielnice XIV-XVIII (Nowa Huta)
Liczba ludności w tys.	709,5	140,6	142,4	216,0	210,3
Powierzchnia w km^2	326,7	18,1	70,1	120,3	118,2
Gęstość zaludnienia /1 km^2	2 172	7 768	2 031	1 796	1779
Liczba sklepów	16 200	2 754	4 050	5 184	4 212

Liczba mieszkańców/1 sklep	44	51,5	35	42	50
Liczba sklepów/ /1 km^2	49,6	152	58	43	36

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

W przekroju 18 dzielnic Krakowa, najwyższy wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na 1 sklep obserwujemy w dzielnicach I-III (Śródmieście), co w korelacji ze wskaźnikiem liczby sklepów przypadających na 1 km^2 powierzchni tych dzielnic (152) i ich gęstością zaludnienia, wyraźnie wskazuje na bardzo wysoki stopień koncentracji sieci handlowej w centrum miasta.

Ważnym wyznacznikiem nasycenia siecią handlu detalicznego jest powierzchnia sklepów przypadająca na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten dla Krakowa w 2000 r. wyniósł 1324 m^2 (tabela XI.26).

Tabela XI.26

Powierzchnia sklepów przypadająca na 1000 mieszkańców w Krakowie w latach 1995-2000

1995	1996	1997	1998	1999	2000
513 m^2	611 m^2,	792 m^2	1214 m^2	1260 m^2	1324 m^2

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Zdecydowany wzrost wskaźnika na przełomie lat 1997/98 spowodowany był uruchamianiem kolejnych sklepów wielkopowierzchniowych.

XI.4.1.2 Sklepy wielkopowierzchniowe

Ostatnie lata dekady 1991-2000 przyniosły znaczący rozwój sklepów wielkopowierzchniowych, jako istotnego elementu lokalnego handlu.

Ponieważ nie istnieje ogólnie obowiązująca definicja sklepów wielkopowierzchniowych, przyjęto na potrzeby własne Urzędu definicję stworzoną przy opracowaniu założeń polityki Miasta Krakowa dotyczącej tych sklepów.

Definicja ta, jako sklep wielkopowierzchniowy (hipermarket), określa sklep o powierzchni handlowej powyżej 2500 m^2, powiązany z parkingami dla samochodów osobowych, z programem handlowym i magazynowym na poziomie terenu.

Przyjmując kryteria definicji, na koniec 2000 r. można wyróżnić na terenie Krakowa 17 hipermarketów, które wyszczególniono w tabeli XI.27.

Tabela XI.27

Hipermarkety na terenie Krakowa w 2000r.

	powierzchnia handlowa*
Abra - Kraków, ul. Zakopiańska 62	3 000 m^2
Billa - Kraków, ul. Mackiewicza 8	2 500 m^2
Carrefour - Kraków, ul. Zakopiańska 62	11 200 m^2
Castorama - Kraków, ul. Zakopiańska 62	7 850 m^2
Dom-Hobby-Ogród - Kraków, ul. Pilotów 6	5 500 m^2
Geant - Kraków, ul. Bora-Komorowskiego 37	10 000 m^2
Hit - Kraków, ul. Wielicka 259	9 000 m
Hypernova - Kraków, ul. Witosa 7	5 550 m^2
Ikea - Kraków, ul. J. Conrada 66	9 500 m^2
Krak-Chemia - Kraków, ul. Pilotów 6	4 300 m^2
Makro Cash & Carry - Kraków, ul. Jasnogórska 2	11 000 m^2
Mix-wszystko dla domu - Kraków, ul. Wadowicka 8a	15 000 m^2
Nomi - Kraków, ul. Centralna 41	3 150 m^2
OBI - Kraków, ul. Bora-Komorowskiego 31	7 500 m^2
OBI - Kraków, ul. Wielicka 259	8 000 m^2
Office-Depot □ Kraków, ul. Zakopiańska 62	3 000 m^2
Tesco □ ul. Kapelanka	8 224 m^2
Ogółem	124 274 m^2

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

*powierzchnia przeznaczona wyłącznie do celów handlowych, nie obejmująca części magazynowych, socjalnych, produkcyjnych, biurowych, przejść w pasażach.

W 2000r. uruchomiony został w Krakowie jeden hipermarket - Tesco przy ul. Kapelanka.

Sklepom wielkopowierzchniowym z reguły towarzyszą mniejsze obiekty handlowe, usługowe i gastronomiczne (m.in. apteka, kwiaciarnia, poczta, bank, biuro podróży, pralnia, piekarnia), a niektóre zgrupowane są w tzw. centra handlowe (np. Zakopianka, Geant, Krak-Chemia).

Liczba pracowników zatrudnionych w tych sklepach wynosi 40-570 osób. Hipermarkety wnoszą do polskiego handlu nowoczesne metody i formy sprzedaży oraz dają klientom możliwość zakupu szerokiego asortymentu towarów.

Czas pracy (dni, godziny) obejmuje pełny tydzień i z reguły są to godziny 8.00 - 22.00 w dni powszednie oraz 10.00 - 18.00 w niedziele, w jednym przypadku hipermarket pracuje całodobowo.

Istotnym elementem wpływu organów gminy na lokalizację obiektów wielkopowierzchniowych, są możliwości jakie daje nowelizacja ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zmianie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 13 lipca 2000 r.

(Dz.U. nr 14 poz.124 z 2001r.). Powyższa nowelizacja wprowadza nadzór rady gminy nad lokalizacją dużych marketów, zawieszając już wszczęte postępowania w sprawach nie zakończonych decyzjami ostatecznymi.

Analogicznie, jak dla całej sieci detalicznej, wyliczono wskaźniki dla sklepów wielkopowierzchniowych:

- Liczba mieszkańców przypadających na jeden hipermarket - 41,7 tys.
- Liczba m^2 w hipermarketach przypadających na km^2 powierzchni miasta - 392,6m^2
- Powierzchnia hipermarketu przypadająca na 1000 mieszkańców - 55,3 m^2

XI.4.1.3 Targowiska miejskie i giełdy towarowe

W 2000 r. funkcjonowały w Krakowie ogółem 33 targowiska, w tym 17 miejskich. Łączna powierzchnia wszystkich targowisk wynosiła 264 000 m^2. Na przestrzeni 2000 r. odbyło się ogółem 15 kiermaszów, w tym wpisane już w kalendarz stałych imprez na płycie Rynku Głównego Targi: Wielkanocne, Kolekcjonerskie, Sztuki Ludowej i Bożonarodzeniowe. Niezależnie od handlu na tagowiskach prowadzony jest również handel okrężny w pasie targowym.

Wpływy do Budżetu Miasta w 2000 r. wyniosły odpowiednio:

- z tytułu opłaty targowej 5 810 tys. zł,
- z tytułu czynszu dzierżawnego 1 999 tys. zł.
- z tytułu podatku od nieruchomości 594 tys. zł

Ogólna wartość tych wpływów wynosi 7 670 tys. zł i jest w porównaniu z 1999 r. wyższa o 4,3 %.

Na terenie Miasta nie istnieją typowe giełdy towarowe. Giełdy narciarskie i RTV są, w rozumieniu obowiązujących przepisów, targowiskami.

XI.4.2 Usługi

Według danych szacunkowych, na koniec 2000r. działalność w sferze usług prowadziło 36 780 osób fizycznych i spółek cywilnych, co stanowi ok. 42,2% ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej.

W ciągu 2000r. nową działalność w zakresie usług zarejestrowało 4 667 przedsiębiorców, zlikwidowało działalność 2 884. Przyrost bezwzględny w branży "usługi" wyniósł 1 783.

Jest to największy przyrost spośród poszczególnych branż działalności gospodarczej równoważący bilans ujemny w innych branżach (transport, produkcja, budownictwo)

W sferze usług transportowych odnotować należy zmianę przepisów dotyczących zarobkowego przewozu osób taksówkami. Ustawowo została wprowadzona nowa forma legalizacji tego typu usług, poprzez uzyskiwanie zezwoleń w miejsce ewidencji działalności gospodarczej.

Dominującą dziedziną są usługi w zakresie informatyki - oprogramowania, instalacji internetowych i zakładania kawiarenek internetowych.

XI.4.3 Gastronomia

Na koniec 2000r. działalność gospodarczą w zakresie gastronomii w Krakowie prowadziło około 2460 podmiotów. Wg kryterium formy prawnej, w ogólnej liczbie placówek gastronomicznych wyszacowano:

- ok. 2 313 placówek prowadzonych przez osoby fizyczne i spółki cywilne, co stanowi ok. 3% podmiotów zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej. Przyrost w bezwzględniej liczbie placówek gastronomicznych w porównaniu z 1999 r. wynosi 30 placówek.

- ok. 147 podmiotów o innej formie prawnej. W grupie tej dominują spółki prawa handlowego, w tym spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (~90 %), a także spółdzielczość "Społem".

Formy prawne podmiotów prowadzących działalność gastronomiczną pozwalają na stwierdzenie, że gastronomia w Krakowie jest w 100 % sprywatyzowana.

Stan i tendencje zmian w gastronomii w Krakowie w latach 1990-2000 przedstawia tabela XI.28.

Tabela XI.28

Stan i tendencje zmian w liczbie zakładów gastronomicznych w Krakowie w latach 1990-2000 (osoby fizyczne i spółki cywilne)

Stan na koniec roku	Kraków Ogółem	Dzielnice I-III (Śródmieście)	Dzielnice IV-VII (Krowodrza)	Dzielnice VIII-XIII (Podgórze)	Dzielnice XIV-XVIII (Nowa Huta)
1990	645	209	177	162	97
1991	1 088	367	275	287	159
1992	1 426	441	398	375	212
1993	1 830	546	524	538	222
1994	1 870	303	728	541	298
1995	1 950	260	736	643	311
1996	2 163	324	822	671	346
1997	2 263	340	860	701	362
1998	2 262	340	860	700	362
1999	2 290	342	872	710	366
2000	2 313	345	882	716	370

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

W 2000 r. 327 nowych podmiotów zarejestrowało działalność gastronomiczną, a 297 podmiotów zlikwidowało działalność w tej branży - przyrost bezwzględny wyniósł 30 placówek. Przyrost bezwzględny placówek gastronomicznych w latach 1996-2000 przedstawia tabela XI.29 i wykres XI.15.

Tabela XI.29

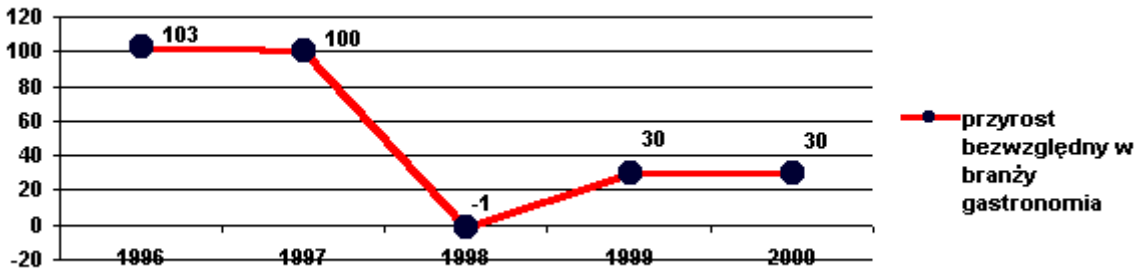
Przyrost bezwzględny placówek gastronomicznych w latach 1996-2000

	1996	1997	1998	1999	2000
Liczba placówek gastronomicznych	+ 103	+ 100	-1	+ 30	+30
Udział % w ogólnej liczbie podmiotów	1,8	1,5	xxxxxxx	3,1	2,1

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Wykres XI.15

Przyrost bezwzględny placówek gastronomicznych w latach 1996-2000

Struktura sieci gastronomicznej w Krakowie wg rodzajów zakładów, zachowuje tendencje z lat poprzednich i przedstawiona jest w tabeli XI.30.

Tabela XI.30

Struktura sieci gastronomicznej w Krakowie w 2000r.

Wyszczególnienie	Liczba placówek	Udział w ogólnej liczbie placówek, w %
Restauracje	185	7,5
Kawiarnie	265	10,8
Bary, puby, mała gastronomia ogółem :	2009	81,7

W tym: bary mleczne	30	-
Ogółem	2 460	100

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

W układzie przestrzennym miasta, największa liczba placówek gastronomicznych ogółem, usytuowana jest na terenie Krowodrzy - ~910 (37 %) i Podgórza ~738 (30%), znacznie mniej zlokalizowanych jest na terenie Śródmieścia ~431 (17,5 %) i Nowej Huty ~381 (15,5 %).

Inaczej jednak przedstawia się lokalizacja placówek według ich struktury rodzajowej. I tak największa koncentracja restauracji i kawiarni występuje w Śródmieściu (~240), głównie w obrębie ścisłego centrum miasta Na terenie Krowodrzy, Podgórza i Nowej Huty liczba tych placówek zawiera się w przedziale od 56 do 85.

Generalnie w całym Krakowie przeważają zakłady małej gastronomii, które stanowią ponad 80 % całej sieci gastronomicznej w mieście.

Szacuje się, że liczba mieszkańców przypadająca na jedną placówkę gastronomiczną w Krakowie, wyniosła w 2000 r. 288 osób. W porównaniu z 1983 r., gdzie wskaźnik wynosił ~1400 osób, nasycenie siecią gastronomiczną w 2000r. w odniesieniu do liczby mieszkańców, było około 4,5 - krotnie wyższe.

Wskaźnik nasycenia siecią gastronomiczną w przeliczeniu na 1 km^2 powierzchni miasta wyniósł w roku 2000 7,5 placówki. Najwyższy stopień koncentracji placówek wystąpił w Śródmieściu : 24/km^2 i kolejno w Krowodrzy: 13/km^2, w Podgórzu: 6/km^2 i najniższy w Nowej Hucie: 3/km^2. Wskaźniki nasycenia siecią gastronomiczną w układzie przestrzennym miasta w 2000r., przedstawia tabela XI.31.

Tabela XI.31

Wskaźniki nasycenia siecią gastronomiczną w układzie przestrzennym miasta w 2000r.

Wskaźnik	Kraków ogółem	Dzielnice I-III (Śródmieście)	Dzielnice IV-VII (Krowodrza)	Dzielnice VIII-XIII (Podgórze)	Dzielnice XIV-XVIII (Nowa Huta)
Liczba ludności w tysiącach	709,5	140,6	142,4	216	210,3
Powierzchnia w km^2	326,8	18,1	70,2	120,3	118,2
Gęstość zaludnienia Ludność/km^2	2 172	7 768	2 031	1 796	1 779
Liczba placówek ogółem	2	431	910	738	381

	460				
Liczba mieszkańców na 1 placówkę	305	387	180	261	598
Liczba placówek na 1 km^2	7,4	23,3	12,9	6,1	3,1

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

XI.4.3.1 Gastronomia Spółdzielczości "Społem"

Spółdzielczość "Społem" kontynuuje tradycje gastronomiczne od szeregu lat i jest obecnie, pomimo trzykrotnego spadku liczby placówek, jedyną liczącą się w pionie spółdzielczym jednostką prowadzącą działalność gastronomiczną. Jednostkami spółdzielczości "Społem" są obecnie:

- Gastronomiczno-Turystyczna Spółdzielnia Spożywców "Społem",
- Handlowa Spółdzielnia "Jubilat",
- Powszechna Spółdzielnia Spożywców "Społem" Nowa Huta.

Struktura rodzajowa gastronomii "Społem" przedstawiona została w tabeli XI.32.

Tabela XI.32

Placówki gastronomiczne spółdzielni "Społem"

Wyszczególnienie	Liczba placówek	Udział w ogólnej liczbie placówek "Społem" w %
Ogółem	34	100,0
Restauracje	5	14,7
Kawiarnie	2	5,9
Bary, mała gastronomia ogółem	27	79,4
W tym: bary mleczne	24	

źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

XI.4.3.2 Bary mleczne w Krakowie.

Na koniec 2000r. funkcjonowało ogółem w Krakowie 30 barów mlecznych. W porównaniu do 1999 r., przybyła 1 placówka.

Pod szyldem "Społem" działały w 2000r. 24 bary mleczne, 6 barów prowadziły inne podmioty (osoby fizyczne, spółki cywilne i spółka z ograniczoną odpowiedzialnością).

W układzie przestrzennym miasta najwięcej barów zlokalizowanych jest na terenie Śródmieścia - 14 barów; w Krowodrzy działa 6 barów, w Podgórzu i Nowej Hucie - po 5.

XI.4.3.3 Zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych

Zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych wydawane są według następujących kryteriów:

- kryterium kategorii zezwoleń:

- kategoria A - napoje alkoholowe do 4,5 % oraz piwo powyżej 4,5 %,
- kategoria B - napoje alkoholowe powyżej 4,5 % do 18 % oprócz piwa,
- kategoria C - powyżej 18 %,

- kryterium rodzaju zezwoleń:

- dla sklepów (do spożycia poza miejscem sprzedaży),
- dla gastronomii (do spożycia w miejscu sprzedaży).

W 2000r. sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Krakowa prowadziło 849 sklepów oraz 917 placówek gastronomicznych; wzrost w stosunku do roku poprzedniego wyniósł odpowiednio: 6,8% i 8,2%. Najwięcej sklepów z alkoholem zlokalizowanych jest w Podgórzu - 34,6% ogólnej liczby sklepów i kolejno: w Nowej Hucie - 23%, Śródmieściu - 22%, Krowodrzy - 20,4%. Natomiast sieć lokali gastronomicznych z alkoholem najlepiej jest rozwinięta w Śródmieściu - 49% ogółu sieci i kolejno: w Podgórzu - 22%, Krowodrzy - 15%, Nowej Hucie - 14%.

Dla sklepów i lokali gastronomicznych z alkoholem wyliczono na rok 2000 następujące wskaźniki:

- Wskaźnik liczby sklepów przypadających na 1 km^2 powierzchni miasta wynosi 2,6.
- Wskaźnik liczby lokali gastronomicznych przypadających na 1 km^2 powierzchni miasta wynosi 2,8.
- Wskaźnik liczby sklepów przypadających na 1000 mieszkańców wynosi 1,19.
- Wskaźnik liczby lokali gastronomicznych przypadających na 1000 mieszkańców wynosi 1,29.

XI.5 Inwestycje zagraniczne

XI.5.1 Wielkość inwestycji zagranicznych w Krakowie

W roku 2000 funkcjonowało w Krakowie ok. 1400 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Większość z nich stanowią firmy o stosunkowo niewielkim kapitale i zatrudnieniu, prowadzące przede wszystkim działalność handlową. Około stu to firmy, które zainwestowały poniżej 0,5 mln $. Tabela XI.33 przedstawia rozkład wartości inwestycji zagranicznych według liczby firm inwestujących w Krakowie.

Tabela XI.33

Rozkład wartości inwestycji zagranicznych według liczby firm inwestujących w Krakowie

Wartość inwestycji w mln $	Liczba firm
Pow. 100	3
50-100	4
20-50	8
10-20	9
5-10	11
2-5	30
1-2	18
0,5-1	19
Poniżej 0,5	ponad 100

Źródło: Raport dla Urzędu Miasta Krakowa, autor: Bolesław Domański

Największy wzrost inwestycji zagranicznych odnotowany został w latach 96-99 i związany był z prywatyzacją kilku dużych krakowskich przedsiębiorstw takich jak:

- Zakłady Przemysłu Tytoniowego, których 33% akcji zostało zakupionych przez amerykański koncern Philip Morris,
- Krakowskie Zakłady Farmaceutyczne Polfa, kupione przez chorwacką firmę Pliva,
- Elektrociepłownia Kraków nabyta przez Electricité de France,
- Bank Przemysłowo-Handlowy, zakupiony przez Bayerische Hypo- und Vereinsbank,

Większość dużych inwestycji na terenie Krakowa polegała na ulokowaniu kapitału w już istniejących przedsiębiorstwach poprzez nabycie ich akcji lub udziałów.

Obok wielkich inwestycji mamy również do czynienia z działalnością licznych małych firm o kapitale mieszanym. Bardzo często są to firmy rodzinne, w których jeden z udziałowców jest obcokrajowcem. Obecnie na terenie Krakowa działa około 1000 małych i średnich firm, w których wartość inwestycji jest mniejsza niż 0,5 mln $.

Jak wynika z badań przeprowadzanych przez Instytut CEM Market & Public Opinion Research Institute z Krakowa, kapitał zagraniczny zaangażowany w te przedsiębiorstwa stanowi od 40 do ponad 50% udziałów i w przeciwieństwie do dużych inwestycji, firmy te od początku swojego istnienia posiadają kapitał zagraniczny.

Największe zrealizowane inwestycje kapitału zagranicznego w Krakowie w latach 1991-2000 przedstawia tabela XI.34.

Tabela XI.34

Największe inwestycje kapitału zagranicznego w Krakowie w latach 1991-2000

L.p	Inwestycje	Inwestor zagraniczny	Kraj	Branża	Wartość w mln $

1.	Bank Przemysłowo-HandlowyS.A.	Bayerische Hypo- und Vereinsbank; (d. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz ING Group)	Niemcy (międzynarodowy/ Holandia)	bank	1030,1**
2.	Philip Morris Polska S.A.	Philip Morris	USA	papierosy	350,0
3.	Pliva Kraków S.A.	Pliva	Chorwacja	farmaceutyki	138,5
4	Elektrociepłownia Kraków S.A.	Electricité de France	Francja	energia cieplna i elektryczna	89,8
5.	Cementownia Nowa Huta S.A.	Rumeli Group	Turcja	cement	75,0
6.	Pierwszy Polsko-Amerykański Bank S.A	Fortis Bank (d. Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości)	USA	bank	72,9
7.	Carrefour Polska Sp. zo.o.	Carrefour	Francja	hipermarket	56,0
8.	Donnelley Polish American Printing Company	RR Donnelley&Sons (d. Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości)	USA	drukarnia	46,0
9.	Centrum Prasowo-Poligraficzne w Krakowie Sp. Zo.o.	Passauer Neue Presse (d. Polsko- Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości)	Niemcy (USA)	drukarnia prasowa	25,0
10.	Cracovia Business Center	University Business Center (Ikea)	Szwecja	wynajem powierzchni biurowej	25,0
11.	Artigraph S.A.	Can Pack (F& P Holding)	USA	opakowania metalowe	24,5
12.	Géant Polska Sp. z o.o.	Casino	Francja	hipermarket	20,0
13.	Hotel Ibis Sp. z o.o.	Accor	Francja	hotel	20,0
14.	Alpol Sp. z o.o.	Air Liquide	Francja	gazy techniczne	18,0
15.	Macro Cash & Carry Poland S.A.	Metro (d. SHV Makro)	Niemcy /Holandia	hipermarket hurtowy	16,0
16.	SuperHobby Centrala Systemowa Sp. z o.o.	OBI Systemzentrale (Tegelman)	Niemcy	hipermarket budowlany i ogrodniczy	13,0
17.	Polska Telewizja Kablowa Operator Sp. z o.o.	At Entertaiment (UPC)	USA	telewizja kablowa	12,5
18.	Polskapresse Sp. z o.o.	Passauer Neue Presse	Niemcy	wydawnictwo gazeta krakowska	12,0
19.	Ikea Retail Sp. z o.o.	Ikea	Szwecja	hipermarket meblowy	11,0
20.	Farmacom Sp. z o.o.	Pliva (d.Sanofi i Valutaf)	Chorwacja (Francja, Holandia)	farmaceutyki	10,8
21.	Hit Centrum Usługowe Polska Sp. z o.o.	Dohle Handelsgruppe	Niemcy	hipermarket	10,5

22.	White Cap Polska Sp. z o.o.	Continental Can Europe (Schmalbach Lubeka)	Niemcy	opakowania metalowe	10,0
23	Krakowska Drukarnia Prasowa Drukpress Sp. z o.o.	Passauer Neue Presse	Niemcy	drukarnia prasowa	10,0
24.	Bank Współpracy Regionalnej S.A.	Inter Versicherung	Niemcy	bank	9,4
25.	British Petroleum Polska S.A.	British Petroleum	Wlk. Brytania	dystrybucja paliw	9,0
26.	Major Julius Meinl S.A.	Julius Meinl	Austria	supermarkety	6,5
27.	Ahold Polska Sp. z o.o.	Royal Ahold (d. Allkauf)	Holandia (Niemcy)	hipermarket	6,5
28.	28 Statoil Poland Sp. z o.o.	Statoil	Norwegia	dystrybucja paliw	6,0
29.	Hydrotest S.A.	(d. Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości)*	(USA)	budownictwo	6,0
30.	Castorama Polska Sp. z o.o.	Castorama	Francja	hipermarket budowlany i ogrodniczy	5,0

Źródło: Raport dla Urzędu Miasta Krakowa, autor: Bolesław Domański

*Exbud odkupił od PAFP akcje Hydrotestu w 1998 roku

Tabela XI.35

Firmy z udziałem kapitału zagranicznego zatrudniające do 250 pracowników (dane z lutego 2000)

Sekcje EKD	Liczba zatrudnionych pracowników			
	Do 5	6 do 20	21 do 100	101 do 250
handel hurtowy i detaliczny	335	87	16	2
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2	-	-	-
górnictwo i kopalnictwo	12	1	1	-
obsługa nieruchomości i firm	43	14	-	-
pozostała działalność związana z prowadzeniem interesów	111	-	-	-
działalność produkcyjna	15	15	13	-
budownictwo	67	16	8	-
transport składowanie i łączność	32	9	4	-
pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	28	-	-	-
ochrona zdrowia i opieka socjalna	8	3	2	-
hotele i restauracje	37	18	5	-
pośrednictwo finansowe	10	7	11	9
edukacja	13	-	-	-
zagospodarowanie odpadów	-	-	-	1
ogółem	**824**	**224**	**86**	**18**

Źródło: Raport dla Urzędu Miasta Krakowa, autor: Bolesław Domański

XI.5.2 Struktura branżowa inwestycji:

Spośród wszystkich dotychczasowych inwestycji zagranicznych, największe odnotowano w sektorach: bankowym, przemysłowym oraz handlowym. Najmniejsze zaangażowanie kapitału zagranicznego jest natomiast widoczne w zakresie inwestycji budowlanych, co wynika ze stosunkowo niskiego popytu na powierzchnię biurową oraz zastój na rynku mieszkaniowym.

XI.5.2.1 Usługi finansowe

Największe inwestycje w tym sektorze to przejęcie części akcji trzech krakowskich banków:

- Bank Przemysłowo-Handlowy S.A. - Bayerische Hypo- und Vereinsbank zakupił od Skarbu państwa 36,7% akcji banku
- Pierwszy Polsko-Amerykański Bank, nad którym kontrolę przejął belgijski Fortis Bank
- Bank Współpracy Regionalnej S.A., w którym inwestorem strategicznym i jednocześnie największym akcjonariuszem jest Deutsche Bank Polska S.A. (91,68% kapitału akcyjnego)

XI.5.2.2 Przemysł

Udział inwestycji w produkcję przemysłową wynosi około 37% całości inwestycji na terenie Miasta. Obejmują one nakłady na działalność produkcyjną (przemysł przetwórczy) oraz wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej.

Największe inwestycje przemysłowe to:

- Philip Morris - zakup i modernizacja Zakładów Tytoniowych,
- Pliva - inwestycje w dawnej Polfie,
- Molteni Farmaceutici - otwarcie wytwórni farmaceutyków,
- Air Liquide - otwarcie zakładu separacji powietrza,
- Henkel i Ecolab - zakład środków higieny,

- Donnelley - otwarcie największej w kraju drukarni kolorowych czasopism, katalogów i książek telefonicznych. W trakcie realizacji znajduje się kolejna inwestycja tej firmy na terenie specjalnej strefy ekonomicznej Park Technologiczny HTS,
- Passauer Neue Presse - wydawca dzienników i tygodników ogólnopolskich: Gazety Wyborczej, Super Expressu, Tygodnika Powszechnego, a także dzienników regionalnych: Trybuny Śląskiej, Dziennika Zachodniego, Dziennika Polskiego oraz Tempa.

- Firmy: Lafage, Heidelberger Zement-CBR, Dyckerhoff i Readymix - inwestycje w branży materiałów budowlanych

- Przedsiębiorstwo Ceramiczne Biegonice z Nowego Sącza (kapitał belgijski) - wykupienie firmy wytwarzającej ceramikę budowlaną Cermegad.

XI.5.2.3 Handel

Inwestycje handlowe obejmują przede wszystkim sklepy wielkopowierzchniowe (patrz XI.3.1), a także dynamicznie rozwijające się sieci osiedlowych supermarketów dyskontowych Plus niemieckiej grupy Tegelman i Biedronka portugalskiej Jeronimo Martins.

Łączna wartość kapitału zagranicznego zainwestowanego w hipermarkety i supermarkety w Krakowie przekroczyła z końcem 1999r. $155 mln.

W ostatnich latach odnotowano również rozwój w zakresie detalicznego handlu paliwa -powstało około 20 stacji paliw ośmiu wielkich koncernów naftowych (BP, Shell, Statoil, Texaco, Du Pont Conoco, Esso, Aral, Dea), w tym sześć należących do British Petroleum.

XI.5.2.4 Pozostałe obszary działalności

Dużą inwestycją z udziałem kapitału zagranicznego w minionym roku było oddanie Centrum Technicznego Delphi w pobliżu węzła autostradowego w Skotnikach. Delphi Automotive Systems jest największym na świecie producentem komponentów samochodowych. Krakowskie Centrum stanie się dla firmy jednym z najważniejszych centrów inżynieryjnych na świecie i stanowić będzie źródło wiedzy techniczno-technologicznej przy wytwarzaniu jej produktów.

W ostatnim czasie nastąpił wzrost zainteresowania inwestorów branżą hotelarską - w 2000r. w trakcie realizacji były 2 hotele francuskiej sieci Accor (Ibis i Novotel), hotel Holiday Inn oraz szereg mniejszych obiektów hotelowych.

Kilkanaście milionów dolarów zainwestowanych zostało w restauracje amerykańskich sieci McDonalds, Kentucky Fried Chicken, Pizza Hut, New York City Pizza. Podobna jest skala nakładów poniesionych na rozbudowę sieci telewizji kablowej.

Wśród firm zajmujących się obsługą instytucji, znajdują się przedstawicielstwa firm audytorskich takich jak Cooper & Lybrand, Deloitte & Touche i KPMG, jak również firmy oferujące usługi informatyczne, m.in. krakowski Qumak, oddział IFS i Intergraph oraz centrum oprogramowania Motoroli.

Odrębną kwestię stanowią małe firmy. Generalnie można stwierdzić, że największe inwestycje występują w branżach: budowlanej, handlowej i poligraficzno - wydawniczej

X.5.3 Pochodzenie kapitału zagranicznego

Do 1998 roku krajem, z którego pochodziło najwięcej kapitału zagranicznego były Stany Zjednoczone. Niedawny zakup znacznej ilości udziałów Banku Przemysłowo-

Handlowego przez Hypo- und Vereinsbank spowodował, że proporcje te zmieniły się na rzecz firm niemieckich. Ponad połowa kapitału zagranicznego zainwestowanego w krakowski przemysł pochodzi z USA. Kolejnymi krajami, z których pochodzi kapitał inwestycyjny są Francja i Chorwacja. W sumie z ww. czterech krajów pochodzi ok. 83% inwestycji zagranicznych. Zestawienie głównych krajów pochodzenia kapitału zagranicznego przedstawia tabela XI.36.

Tabela XI.36
Główne kraje pochodzenia kapitału zagranicznego w Krakowie

l.p.	Kraj	Inwestycje ogółem		Usługi i handel	Przemysł
		w mln $	w %	w %	w %
1.	Niemcy	1057,6	46,1	70,1	6,0
2.	USA	506,7	22,1	4,8	51,0
3.	Francja	201,5	8,8	6,0	13,5
4.	Chorwacja	143,3	6,3	-	16,7
5.	Turcja	75,0	3,3	-	8,7
6.	Belgia	61,8	2,7	4,1	0,4
7.	Holandia	58,1	2,5	3,9	0,2
8.	międzynarodowy	45,9	2,0	3,2	-
9.	Szwecja	39,1	1,7	2,7	0,0
10.	Austria	39,0	1,7	2,4	0,5
	OGÓŁEM	2293,5	100,0	100,0	100,0

Źródło: Raport dla Urzędu Miasta Krakowa, autor: Bolesław Domański

XI.6 Inwestycje w Specjalnej Strefie Ekonomicznej - Krakowskim Parku Technologicznym

Dziewiętnaście firm uzyskało do tej pory zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w Krakowskim Parku Technologicznym, z czego aż 11 reprezentuje sektor zaawansowanych technologii.

Łączne deklarowane nakłady inwestycyjne inwestorów w SSE-KPT wyniosą łącznie ponad 700 milionów złotych. Liczba nowych miejsc pracy przekroczy 3 tysiące, co jak wiadomo generuje podobną liczbę nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach współpracujących z firmami w Strefie (kooperacja i usługi). Zagospodarowane zostało 45 hektarów gruntów, co stanowi ponad połowę wszystkich terenów inwestycyjnych SSE-KPT.

Wszyscy inwestorzy SSE-KPT podpisali umowy o współpracy z krakowskimi uniwersytetami bądź instytucjami naukowo-badawczymi. Deklarowana współpraca będzie nie tylko polegała na transferze technologii czy wspólnych przedsięwzięciach badawczych, ale także na opiniowaniu i współfinansowaniu przez środowisko biznesu procesu kształcenia studentów dla potrzeb zastosowań najnowocześniejszych technologii.

W tabeli XI.37 zaprezentowano inwestorów inwestujących bądź zamierzających inwestować w SSE-KPT.

XI.6.1 Park Technologiczny Politechniki Krakowskiej

W Parku Technologicznym Politechniki Krakowskiej działalność rozpoczęły już m.in. firmy:

- ComArch (oprogramowanie komputerowe),
- AMK Kraków (projektowanie nowoczesnych urządzeń dla przemysłu),
- Pfaffenhain PL (mechanotronika - systemy zamknięć dla "inteligentnych budynków"),

W 2000 roku spółka zarządzająca wydała 6 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w Parku Technologicznym Politechniki Krakowskiej w Czyżynach. Zezwolenia uzyskały m.in.firmy:

- Sawan Grupa Softbank S.A. (oprogramowanie komputerowe),
- Digitcard-Unicard S.A. (oprogramowanie komputerowe i - po raz pierwszy w Polsce - produkcja elektronicznych kart płatniczych).

Pomimo, że liczba wydanych zezwoleń w PT PK jest największa ze wszystkich trzech podstref jakimi dysponuje SSE KPT (9 z ogólnej liczby 19 zezwoleń), stopień wypełnienia (procent sprzedanych działek) jest tu najniższy. Wynika to z charakteru działalności, jaką na terenie PT PK planują prowadzić przedsiębiorcy. Większość z nich stanowią producenci oprogramowania komputerowego, którzy zamierzają wybudować tam swoje biura. Dlatego też kupują oni stosunkowo niewielkie działki - od 0,2 do 0,5 ha. Po uwzględnieniu działek przeznaczonych pod inwestycje oraz terenów zajętych przez infrastrukturę (drogi, media) do zagospodarowania pozostaje jeszcze około 20 hektarów.

XI.6.2 Park Technologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego

Prawo do działalności na terenie Parku Technologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego uzyskały w 2000 r.: Motorola Electronics Polska Sp. z o.o. - działalność w zakresie oprogramowania komputerowego, Motorola Polska Systemy Elektroniczne Sp. z o.o. - produkcja podzespołów elektronicznych oraz firma zajmująca się oprogramowaniem i biotechnologią.

Motorola zrealizuje dwie poważne inwestycje: Środkowoeuropejskie Centrum Oprogramowania oraz fabryka podzespołów elektronicznych. Firma jest najpoważniejszym inwestorem w Strefie - stworzy 900 nowych miejsc pracy i zainwestuje około 320 milionów złotych.

XI.6.3 Park Technologiczny Huty im. T. Sendzimira

Park Technologiczny HTS został w 2000 roku całkowicie zagospodarowany. Po sfinalizowaniu wiosną transakcji z firmą RR Donnelley (zakup 6,5 ha), w drugiej połowie roku spółka zarządzająca SSE KPT wydała 6 kolejnych zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na tym terenie. Uzyskały je firmy planujące działalność w zakresie poligrafii (Nowa Drukarnia Wydawnicza, Drukarnia Offsetowa Borys) oraz produkcji materiałów dla budownictwa (BumaTech, AFC, AFC II,). Firmy te zobowiązały się umowami przedwstępnymi do zakupu działek o łącznej

powierzchni 7,3 ha. Transakcje sprzedaży poszczególnych działek tym inwestorom zaplanowano na pierwszą połowę 2001 r., po zakończeniu przez HTS wyburzeń starych, poprzemysłowych obiektów, znajdujących się na tym terenie.

Tabela XI.37

Inwestorzy w Specjalnej Strefie Ekonomicznej - Krakowskim Parku Technologicznym

Nazwa przedsiębiorstwa	Rodzaj działalności	Docelowa wielkość inwestycji (wg biznes-planu)	Planowane zatrudnienie
AMK Kraków S.A.	Projektowanie urządzeń przemysłowych	7.160.000 PLN	140
ComArch S.A.	Produkcja oprogramowania	23.200.000 PLN	350
RR Donnelley Polska Sp. z o.o.	Poligrafia	246.000.000 PLN	500
Pfaffenhain PL Sp. z o.o.	Mechanotronika	4.000.000 PLN	20
Motorola Electronics Polska Sp. z o.o.	Produkcja oprogramowania	24.640.000 PLN	250
Bumatech S.A.	Budynki prefabrykowane	9.000. 000 PLN	130
Nowa Drukarnia Wydawnicza S.A.	Poligrafia	12.100.000 PLN	240
Drukarnia Offsetowa Borys	Poligrafia	12.000.000 PLN	80
Spółka NN*	Produkcja materiałów dla budownictwa	15.000.000 PLN	150
AFC Sp. z o.o.	Materiały dla budownictwa	7.650.000 PLN	50
AFC II Sp. z o.o.	Materiały dla budownictwa	2.900.000 PLN	15
Spółka NN*	Produkcja oprogramowania	21.500.000 PLN	250
Spółka NN*	Produkcja oprogramowania	5.100.000. PLN	35
Spółka NN*	Produkcja oprogramowania	3.000.000 PLN	40
Spółka NN*	Produkcja oprogramowania	2.950.000 PLN	55
Spółka NN*	Biotechnologie, produkcja oprogramowania	20.000.000 PLN	60
Motorola Polska Systemy Elaktroniczne Sp. z o.o.	Produkcja podzespołów elektronicznych	246.000.000 PLN	400

Digitcard-Unicard S.A.	Prod.oprogram. dla kart magnet.	8.000.000 PLN	85
Sawan Grupa Softbank S.A.	Produkcja oprogramowania	4.000.000 PLN	150
Razem		**723.360.000 PLN**	**3.000**

źródło: Centrum Zaawansowanych Technologii Sp. z o.o.

*nie mamy pozwolenia na ujawnianie danych

XI.7 Turystyka

W 2000 roku szacunkowa liczba osób odwiedzających Kraków wyniosła 4 350 tys., w tym udział turystów (osób korzystających z przynajmniej jednego noclegu) wyniósł 41,4%. Zmiany w zakresie przyjazdów do Krakowa w latach 1991-2000 obrazuje tabela XI.38.

Tabela XI.38

Przyjazdy do Krakowa w latach 1991-2000

Rok	Ogółem osób (szacunek)	Korzystający z noclegów	Udział osób korzystających z noclegów
1991	1 800 000	740 000	41,1%
1992	2 050 000	833 000	40,6%
1993	2 600 000	962 000	37,0%
1994	3 000 000	1 181 000	39,4%
1995	3 500 000	1 352 000	38,6%
1996	3 700 000	1 650 000	44,6%
1997	4 000 000	1 800 000	45,0%
1998	4 100 000	1 750 000	42,7%
1999	4 250 000	1 700 000	40,0%
2000	4 350 000	1 800 000	41,4%

Źródło: "Ruch Turystyczny w Krakowie" - Instytut Turystyki, Oddział w Krakowie; Urząd Statystyczny w Krakowie

Z zestawienia wynika, że liczba odwiedzających wykazuje wolną ale stałą tendencję wzrostową. Liczba osób korzystających z noclegów w ostatnich latach ulega wahaniom.

Proporcje pomiędzy turystami a odwiedzającymi jednodniowymi wynoszą średnio wg szacunków w Polsce - 1:5, a w Krakowie - 1:1,2. W 2000 r. średnia liczba noclegów turystów w Krakowie wyniosła 2.

W minionym roku nastąpił przyrost obiektów noclegowych w Krakowie; największy - 32% - przyrost dotyczy liczby hoteli. Prezentowane w tabeli dane dotyczące roku 2000 nie są porównywalne z tymi z roku poprzedniego w związku ze zmianami metodologicznymi wprowadzonymi przez Urząd Statystyczny. Strukturę bazy turystycznej Krakowa w latach 1999-2000 prezentuje tabela XI.39 oraz wykres XI.16

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych był niższy w minionym roku we wszystkich typach obiektów (tabela XI.40 i wykres XI.17).

Tabela XI.39

Baza turystyczna Krakowa w latach 1999 - 2000 (stan na 30 IX)

	Obiekty		miejsca noclegowe			
	ogółem		ogółem		w tym całoroczne	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
ogółem w tym:	104	86	12664	10312	8872	9217
hotele	34	45	5595	6617	5595	6617
motele	1	-	170	-	128	-
pensjonaty	1	2	64	90	64	90
domy wycieczkowe	4	5	408	475	360	475
schroniska młodzieżowe	3	5	552	693	402	502
Ośrodki szkoleniowo wypoczynkowe	nie ujęte	1	nie ujęte	22	nie ujęte	22
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	nie ujęte	1	nie ujęte	66	nie ujęte	-
Kempingi	nie ujęte	2	nie ujęte	300	nie ujęte	-
Zakłady uzdrowiskowe	nie ujęte	1	nie ujęte	70	nie ujęte	70
Inne obiekty	nie ujęte	24	nie ujęte	1979	nie ujęte	1441

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres XI.16

Struktura bazy noclegowej Krakowa w 2000r.

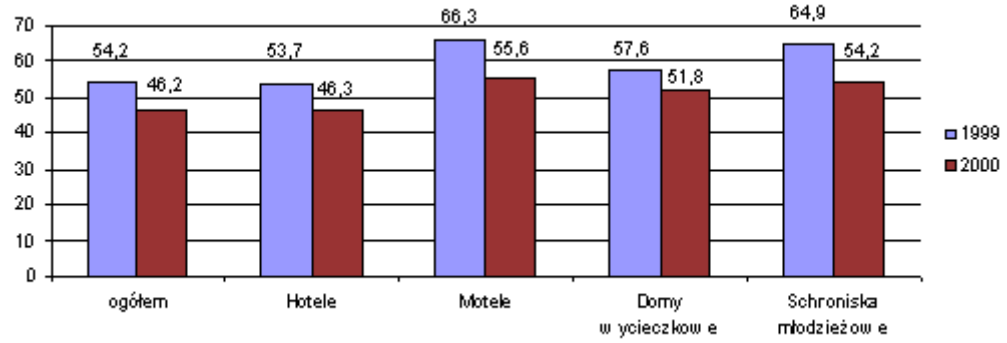
Tabela XI.40

Wykorzystanie bazy turystycznej w Krakowie w 2000 r.

	Korzystający z bazy turystycznej		Udzielone noclegi lub wynajęte pokoje		Stopień wykorzystania
	ogółem	W tym cudzoziemcy	ogółem	W tym cudzoziemcy	%
Ogółem w tym:	800586	406931	1532353	843982	46,2
Hotele	575830	342828	1061926	707723	46,3
Motele	6417	2428	9785	6096	55,6
Pozostałe obiekty razem	208159	60559	444612	128034	46,0
Domy wycieczkowe	36687	10347	81101	17700	51,8
Schroniska	brak danych				
Schroniska młodzieżowe	46332	8986	100640	21836	54,2

źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres XI.17

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %, w 2000 r.

Podawane przez hotele ceny noclegów w obiektach hotelarskich mają charakter orientacyjny. Konkretna cena pokoju zależy od piętra, standardu hotelu, standardu pokoju, liczby osób itp. Poniżej podano orientacyjne ceny noclegów w hotelach krakowskich w 2000r.

Ceny dla hoteli ****) i ***) w USD dotyczące pokoju 2-osobowego:

- Hotel**** - 96 -189 USD
- Hotel *** - 50 - 135 USD

Ceny dla hoteli **) i *) w zł podane również dla pokoju 2-osobowego:

- Hotel**) - 170 - 330 zł
- Hotel *) - 23 - 300 zł

Hotele odgrywają dominującą rolę w udzielaniu noclegów. W 2000 r. w Krakowie udzielono łącznie 472 226 noclegów, w tym udział noclegów hotelowych wyniósł 329587, co stanowi 70% ogólnej liczby noclegów.

Według badań ankietowych przeprowadzonych przez Oddział Krakowski Instytutu Turystyki wśród turystów krajowych i zagranicznych odwiedzających Kraków w 2000 r., średni koszt przyjazdu do Krakowa (wszystkie koszty łącznie) wynosił ok. 3000 zł. Wydatki w samym mieście na noclegi, wyżywienie, uczestnictwo w imprezach kulturalnych, zwiedzanie atrakcji turystycznych, drobne zakupy oraz korzystanie z lokali gastronomicznych wynosiły średnio ok. 830 zł. Poziom wydatków był istotnie zróżnicowany, co obrazują tabele XI.41-42.

Tabela XI.41

Łączne koszty przyjazdu do Krakowa (podróż + pobyt)

Poziom wydatków	1-300	301-700	701-1500	1501-3000	3001-6000	6001-10000	10001-20000	>20000
Udział	9%	6%	13%	22%	25%	15%	5%	3%

turystów (%)								

źródło: □ Ruch turystyczny w Krakowie 2000□ , Instytut Turystyki, Oddział Kraków

Tabela XI.42

Wydatki turystów krajowych i zagranicznych

Poziom wydatków	1-301	301-700	701-1500	1501-3000	3001-6000	6001-10000
Udział turystów (%)	19%	23%	30%	18%	8%	2%

źródło: "Ruch turystyczny w Krakowie 2000", Instytut Turystyki, Oddział Kraków